

**Товариство з обмеженою відповідальністю
«ЛЕМТРАНС»**

**Окрема фінансова звітність за МСФЗ
та звіт незалежного аудитора**

31 грудня 2023 року

Зміст

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

ОКРЕМА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА МСФЗ

Баланс (Звіт про фінансовий стан).....	1
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)	4
Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом).....	6
Звіт про власний капітал	8

Примітки до окремої фінансової звітності:

1	Інформація про Компанію	10
2	Умови, у яких працює Компанія	10
3	Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику	12
4	Основні бухгалтерські оцінки, судження та припущення	20
5	Застосування нових або змінених стандартів та інтерпретацій	21
6	Нові положення бухгалтерського обліку	22
7	Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами	23
8	Основні засоби та активи з права користування	26
9	Довгострокові фінансові інвестиції: інвестиції в дочірні підприємства.....	31
10	Запаси	32
11	Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість	32
12	Грошові кошти та їх еквіваленти.....	34
13	Позикові кошти та інші зобов'язання	35
14	Кредиторська заборгованість за основною діяльністю	40
15	Поточні забезпечення.....	40
16	Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	40
17	Види витрат.....	41
18	Інші операційні доходи	41
19	Інші операційні витрати	42
20	Інші доходи.....	42
21	Інші витрати.....	42
22	Фінансові доходи	42
23	Фінансові витрати	43
24	Податок на прибуток.....	43
25	Умовні та інші зобов'язання та операційні ризики	45
26	Управління фінансовими ризиками	46
27	Управління чистими активами	49
28	Справедлива вартість фінансових інструментів та представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки	50
29	Події після звітної дати.....	50

Звіт незалежного аудитора

Учаснику Товариства з обмеженою відповідальністю "Лемтранс"

Звіт про аудит окремої фінансової звітності

Наша думка із застереженням

На нашу думку, за винятком можливого впливу питання, описаного у розділі нашого звіту "Основа для думки із застереженням", окрема фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, окремий фінансовий стан материнського підприємства Товариства з обмеженою відповідальністю "Лемтранс" (далі - Компанія) станом на 31 грудня 2023 року та окремі фінансові результати та окремий рух грошових коштів Компанії за рік, що закінчився на вказану дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (Стандарти бухгалтерського обліку МСФЗ) і відповідає, в усіх суттєвих аспектах, вимогам Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" щодо складання фінансової звітності.

Наша думка із застереженням відповідає нашому додатковому звіту для Наглядової Ради від 7 червня 2024 року.

Предмет аудиту

Окрема фінансова звітність Компанії включає:

- баланс (звіт про фінансовий стан) станом на 31 грудня 2023 року;
- звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) за рік, що закінчився на вказану дату;
- звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) за рік, що закінчився на вказану дату;
- звіт про власний капітал за рік, що закінчився на вказану дату; та
- примітки до окремої фінансової звітності, які включають суттєву інформацію про облікову політику та іншу пояснювальну інформацію.

Основа для думки із застереженням

Оцінка договору застави щодо зобов'язань пов'язаних сторін

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року Компанія є одним із заставодавців, що надав у заставу власні основні засоби (напіввагони) щодо зобов'язань пов'язаних сторін в номінальній сумі 9 764 тисяч доларів США та 514 тисяч євро, що є еквівалентом 392 529 тисяч гривень станом на 31 грудня 2023 року та 9 772 тисяч доларів США та 503 тисячі євро, що є еквівалентом 376 964 тисяч гривень станом на 31 грудня 2022 (Примітка 7). Відповідно до стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ дана застава мала обліковуватись як фінансова гарантія за МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» або страховий контракт відповідно до МСФЗ 17 «Страхові контракти». Компанія не визначила, за яким з цих стандартів обліковувати договір застави, та не оцінила цей договір відповідно до вказаних вище стандартів. За відсутності належної оцінки договору застави відповідно до вимог МСФЗ 9 або МСФЗ 17 ми не мали можливості отримати достатні та прийнятні аудиторські докази щодо оцінки договору застави щодо зобов'язань пов'язаних сторін станом на 31 грудня 2023 року та на 31 грудня 2022 року, відповідних витрат у складі звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) за 2023 та за 2022 роки, відповідного ефекту на відстрочений податок на прибуток та на чисті активи, які належать учасникам, станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року. Однак через відсутність оцінки договору застави відповідно до стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ та в подальшому розрахунку впливу на окрему фінансову звітність було неможливо кількісно визначити суму можливого коригування.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Наша відповідальність відповідно до цих стандартів описана далі у розділі "Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності" нашого звіту.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Незалежність

Ми є незалежними по відношенню до Компанії відповідно до Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичних вимог Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність", які стосуються нашого аудиту окремої фінансової звітності в Україні. Ми виконали наші інші етичні обов'язки відповідно до цих вимог і Кодексу РМСЕБ.

Відповідно до всієї наявної у нас інформації, ми заявляємо, що ми не надавали неаудиторських послуг, які заборонені частиною 4 статті 6 Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність".

Ми не надавали послуг Компанії, крім послуг з обов'язкового аудиту, протягом періоду з 1 січня 2023 року до 31 грудня 2023 року.

Суттєва невизначеність, пов'язана з подальшою безперервною діяльністю

Ми звертаємо увагу на Примітку 3 у окремій фінансовій звітності, в якій описано, що з 24 лютого 2022 року на діяльність Компанії суттєво вплинули вторгнення Російської Федерації в Україну та воєнні дії, що тривають, і невизначеність подальшого розвитку подій, включаючи інтенсивність або потенційні строки припинення цих дій. Як зазначено у Примітці 3, ці події та умови разом з іншими питаннями, описаними у Примітці 3, свідчать про існування суттєвої невизначеності, яка може викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати подальшу безперервну діяльність. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Пояснювальний параграф - звітування у форматі iXBRL

Згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" окрема фінансова звітність Компанії за Стандартами бухгалтерського обліку МСФЗ має складатися в єдиному електронному форматі (iXBRL). Як описано в Примітці 3 у окремій фінансовій звітності, на дату затвердження окремої фінансової звітності управлінський персонал Компанії ще не склав окрему фінансову звітність у форматі iXBRL через обставини, описані в Примітці 3, і планує скласти та подати окрему фінансову звітність у форматі iXBRL тоді, коли це стане можливим. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту - це питання, які, на нашу професійну думку, мали найбільше значення для нашого аудиту окремої фінансової звітності за поточний період. Ці питання були розглянуті у контексті нашого аудиту окремої фінансової звітності в цілому та при формуванні нашої думки про цю звітність, і ми не висловлюємо окремої думки з цих питань. Крім питання, описаного у розділі "Суттєва невизначеність, пов'язана з подальшою безперервною діяльністю", ми визначили питання, яке описане нижче, ключовим питанням аудиту, про яке слід повідомити у нашому звіті.

Оцінка відновлення корисності (знецінення)
основних засобів

Як зазначено в Примітці 8, у зв'язку зі стабілізацією та адаптуванням використання рухомого складу Компанії в умовах триваючої збройної агресії Російської Федерації проти України, очікуваним позитивним ефектом від:

- 1) економії в експлуатаційних витратах у 2024-2025 роках, яка досягається у тому числі за рахунок використання у ремонтних роботах деталей, вузлів та інших запасних частин, утворених від вибуття (демонтажу) вантажних вагонів;
- 2) зменшення ставки дисконтування майбутніх грошових потоків;

управлінський персонал Компанії дійшов висновку, що станом на 31 грудня 2023 року наявні ознаки того, що збитку від зменшення корисності (знецінення) рухомого складу (а саме напіввагонів, вагонів-хоперів для транспортування окатишів та агломерату), визнаного станом на 31 грудня 2022 року, вже немає або він може зменшитися, а саме наявні свідчення, які вказують, що економічна ефективність рухомого складу поступово відновлюється порівняно з очікуваннями на кінець 2022 року.

Отже, управлінський персонал здійснив тест на економічне знецінення станом на 31 грудня 2023 року, використовуючи метод оцінки вартості рухомого складу при використанні. Компанія визнала загальне сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) основних засобів у 2023 році у сумі 844 552 тисячі гривень, в тому числі в складі прибутку (збитку) у сумі 214 126 тисяч гривень та в складі іншого сукупного доходу у сумі 630 426 тисяч гривень.

Ми зосередили свою увагу на цій області у зв'язку з її суттєвістю для окремої фінансової звітності, а також тому, що оцінка потребує суттєвих управлінських суджень та оцінок. У Примітці 8 наведено детальну інформацію та істотні судження, використані при оцінці відновлення корисності (знецінення) основних засобів.

Ми виконали наступні процедури:

- оцінили та перевірили ключові вхідні параметри, використані управлінським персоналом у процесі проведення оцінки відновлення корисності (знецінення) основних засобів, а саме:

- очікуваний строк корисного використання рухомого складу станом на дату оцінки;
- середньорічний дохід на один вагон, базуючись на теперішніх та історичних ринкових показниках за останні 5-6 років та його довгостроковий прогноз, враховуючи довоєнні показники доходу на один вагон та індекс цін виробників промислової продукції;
- правильність прогнозних даних щодо циклічності проведення ремонтів вантажних вагонів та вартості ремонтних робіт, базуючись на вибірковому тестуванні відповідних документів;
- розрахунок ставки дисконтування за допомогою залучення наших експертів з оцінки;
- відповідність робочого парку вагонів, включаючи простої та списання вагонів, базуючись на поступовому відновленні ринку перевезень та строках корисного використання вагонів;

- перевірили математичну точність та методологію розрахунків, використаних управлінським персоналом у процесі проведення оцінки відновлення корисності (знецінення) основних засобів;

- аналітично перерахували амортизацію основних засобів так ніби в попередньому році не було зафіксовано зменшення корисності основних засобів, яка в свою чергу впливає на правильність суми сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення);

- перевірили правильність розподілення суми сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) основних засобів між прибутком (збитком) в періоді та в складі іншого сукупного доходу;

- оцінили достатність та коректність відповідного розкриття інформації у окремій фінансовій звітності.

Інша інформація, включаючи звіт про управління

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація включає звіт про управління та консолідований звіт про управління (єдиний звіт) (але не включає окрему фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо цієї фінансової звітності), який ми отримали до дати випуску цього звіту аудитора.

Наша думка щодо окремої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію, включаючи звіт про управління та консолідований звіт про управління (єдиний звіт).

У зв'язку з проведенням нами аудиту окремої фінансової звітності наш обов'язок полягає в ознайомленні із зазначеною вище іншою інформацією та у розгляді питання про те, чи наявні суттєві невідповідності між іншою інформацією та окремою фінансовою звітністю або нашими знаннями, одержаними в ході аудиту, та чи не містить інша інформація інших можливих суттєвих викривлень.

На нашу думку, за результатами проведеної нами роботи у ході аудиту фінансова інформація, наведена в звіті про управління та консолідованому звіті про управління (єдиний звіт) за фінансовий рік, за який підготовлена окрема фінансова звітність, відповідає окремій фінансовій звітності.

Крім того, виходячи з нашого знання та розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, отриманих у ході аудиту, ми зобов'язані повідомляти про факт виявлення суттєвих викривлень у звіті про управління та консолідованому звіті про управління (єдиний звіт) та іншій інформації, які ми отримали до дати цього аудиторського звіту. Ми не маємо що повідомити у цьому зв'язку, за винятком можливого впливу питання, описаного у розділі нашого звіту "Основа для думки із застереженням".

Відповідальність управлінського персоналу за окрему фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання окремої фінансової звітності відповідно до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ та вимог Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" щодо фінансової звітності, а також за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає потрібним для того, щоб забезпечити складання окремої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні окремої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Компанії продовжувати безперервну діяльність, за розкриття у відповідних випадках відомостей, що стосуються безперервної діяльності, та за складання звітності на основі припущення про подальшу безперервну діяльність, крім випадків, коли управлінський персонал має намір ліквідувати Компанію або припинити її діяльність, або коли в нього відсутня жодна реальна альтернатива, крім ліквідації або припинення діяльності.

Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності

Наша мета полягає в отриманні обґрунтованої впевненості у тому, що окрема фінансова звітність у цілому не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки, та у випуску аудиторського звіту, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, але не є гарантією того, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявляє суттєві викривлення за їх наявності. Викривлення можуть виникати внаслідок шахрайства або помилки і вважаються суттєвими, якщо можна обґрунтовано очікувати, що окремо чи в сукупності вони вплинуть на економічні рішення користувачів, які приймаються на основі цієї окремої фінансової звітності.

У ході аудиту, що проводиться відповідно до МСА, ми застосовуємо професійне судження та зберігаємо професійний скептицизм протягом всього аудиту. Крім того, ми виконуємо наступне:

- виявляємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення окремої фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки; розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики; отримуємо аудиторські докази, які є належними та достатніми і надають підстави для висловлення нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті шахрайства є вищим, ніж ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті помилки, оскільки шахрайські дії можуть включати

змову, підробку, навмисний пропуск, викривлене подання інформації та дії в обхід системи внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння системи внутрішнього контролю, що стосується аудиту, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю Компанії;
- оцінюємо належний характер застосованої облікової політики та обґрунтованість бухгалтерських оцінок і відповідного розкриття інформації, підготовленої управлінським персоналом;
- робимо висновок про правомірність застосування управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності та на основі отриманих аудиторських доказів - висновок про наявність суттєвої невизначеності у зв'язку з подіями або умовами, які можуть викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми дійшли висновку про наявність суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу у нашому аудиторському звіті до відповідного розкриття інформації у окремій фінансовій звітності або, якщо таке розкриття є неналежним, модифікувати нашу думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Проте майбутні події або умови можуть призвести до того, що Компанія втратить здатність продовжувати свою діяльність на безперервній основі;
- проводимо оцінку подання окремої фінансової звітності в цілому, її структури та змісту, включаючи розкриття інформації, а також того, чи розкриває окрема фінансова звітність операції та події, покладені в її основу, так, щоб було забезпечено їхнє достовірне подання.

Ми здійснюємо інформаційну взаємодію з особами, відповідальними за корпоративне управління, повідомляючи їм, серед іншого, про запланований обсяг та строки аудиту, а також про суттєві зауваження за результатами аудиту, у тому числі про значні недоліки системи внутрішнього контролю, які ми виявляємо у ході аудиту.

Крім того, ми надаємо особам, відповідальним за корпоративне управління, заяву про те, що ми дотримались усіх відповідних етичних вимог до незалежності, та поінформували цих осіб про всі взаємовідносини та інші питання, які можна обґрунтовано вважати такими, що мають вплив на незалежність аудитора, і, якщо потрібно, - про заходи, вжиті для усунення загроз, або застосовані застережні заходи.

Із тих питань, про які ми повідомили особам, відповідальним за корпоративне управління, ми визначаємо питання, які були найбільш значущими для аудиту окремої фінансової звітності за поточний період і, відповідно, є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання у нашому аудиторському звіті, крім випадків, коли оприлюднення інформації про ці питання заборонене законом чи нормативними актами, або коли у надзвичайно рідкісних випадках ми доходимо висновку про те, що інформація про будь-яке питання не повинна бути повідомлена у нашому звіті, оскільки можливо обґрунтовано передбачити, що негативні наслідки повідомлення такої інформації перевищать суспільно значиму користь від її повідомлення.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Незалежність

Ключовий партнер з аудиту та ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" є незалежними від Компанії відповідно до Кодексу РМСЕБ та Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність".

Призначення аудитора

Ми вперше були призначені аудиторами Компанії як підприємства, що становить суспільний інтерес, для обов'язкового аудиту рішенням Учасника Компанії 5 грудня 2019 року.

Наше призначення регулярно поновлювалося та востаннє було оновлено 9 листопада 2023 року рішенням Наглядової Ради. Загальна тривалість виконання аудиторського завдання без перерв з урахуванням продовження повноважень, які мали місце, та повторних призначень складає п'ять років.

Ключовий партнер з аудиту, відповідальний за завдання з аудиту, за результатами якого випущено цей звіт незалежного аудитора, Вихованець Максим Володимирович.

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"

Вихованець Максим Володимирович

Ідентифікаційний код 21603903

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 0152

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101814

м. Київ, Україна

7 червня 2024 року

"Загальні вимоги до фінансової звітності"

224-69-80

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за міжнародними стандартами фінансової звітності

на 31 грудня 2023 р.

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду 31.12.2022	На кінець звітного періоду 31.12.2023	Примітки
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	4 585	3 622	
первісна вартість	1001	14 964	15 152	
накопичена амортизація	1002	(10 379)	(11 530)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	53 987	34 091	8
Основні засоби	1010	3 755 696	4 221 565	8
первісна вартість	1011	7 760 745	7 389 589	
знос	1012	(4 005 049)	(3 168 024)	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-	
інші фінансові інвестиції	1035	704 632	703 886	9
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	5 617	-	
Відстрочені податкові активи	1045	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	4 524 517	4 963 164	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	105 603	196 972	10
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	55 889	63 948	11
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	144 337	71 123	
з бюджетом	1135	-	-	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 167 976	2 787 826	11
Поточні фінансові інвестиції	1160	5 759	4	
Гроші та їх еквіваленти	1165	857 572	789 050	12
Витрати майбутніх періодів	1170	1 379	1 915	
Інші оборотні активи	1190	2 903	3 387	
Усього за розділом II	1195	3 341 418	3 914 225	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	18 623	30 763	
Баланс	1300	7 884 558	8 908 152	

ТОВ «Лемтранс»
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 Усі суми наведені у тисячах гривень

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду 31.12.2022	На кінець звітного періоду 31.12.2023	Примітки
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-	
Капітал у дооцінках	1405	-	-	
Додатковий капітал	1410	-	-	
Резервний капітал	1415	-	-	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	-	
Неоплачений капітал	1425	-	-	
Вилучений капітал	1430	-	-	
Усього за розділом I³	1495	-	-	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	113 552	88 379	24
Довгострокові кредити банків	1510	-	-	
Інші довгострокові зобов'язання ⁴	1515	5 940 201	6 986 378	13
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	
Цільове фінансування	1525	-	-	
Усього за розділом II	1595	6 053 753	7 074 757	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	-	-	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	478 668	375 573	13
товари, роботи, послуги	1615	301 000	345 611	14
розрахунками з бюджетом	1620	196 515	74 272	
у тому числі з податку на прибуток	1621	110 486	57 321	
розрахунками зі страхування	1625	2 495	1 026	
розрахунками з оплати праці	1630	72 649	7 226	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	642 722	562 700	
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-	
Поточні забезпечення	1660	108 446	226 406	15
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-	
Інші поточні зобов'язання ⁵	1690	28 310	240 581	13
Усього за розділом III	1695	1 830 805	1 833 395	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-	
Баланс	1900	7 884 558	8 908 152	

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

³ Згідно зі статтею 24 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» учасник товариства має право вийти з товариства та одержати ринкову вартість своєї частки у статутному капіталі товариства. Оскільки товариство зобов'язане сплатити учаснику вартість його частки, якщо він скористається своїм правом виходу, і товариство не може запобігти цьому, то відповідно до визначень у МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» чисті активи товариства з обмеженою відповідальністю є фінансовим зобов'язанням, а не інструментом власного капіталу. Відповідно, для цілей окремої фінансової звітності ТОВ «Лемтранс» за МСФЗ його чисті активи є зобов'язанням, а не інструментом власного капіталу, та згідно з МСБО 32 класифікуються у фінансовій звітності як «Довгострокові зобов'язання».

ТОВ «Лемтранс»
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Усі суми наведені у тисячах гривень

⁴ Станом на 31 грудня 2023 року рядок 1515 складається з чистих активів, які належать учасникам, у сумі 6 926 373 тис.грн. (станом на 31 грудня 2022 року: 5 859 291 тис.грн), довгострокових орендних зобов'язань у сумі 60 005 тис.грн (станом на 31 грудня 2022 року: 76 194 тис.грн), інших довгострокових фінансових зобов'язань у сумі нуль тис.грн. (станом на 31 грудня 2022 року – 4 716 тис.грн) (примітка 13).

⁵ Станом на 31 грудня 2023 року рядок 1690 складається з короткострокової фінансової допомоги, що підлягає поверненню, у сумі 236 694 тис.грн. (станом на 31 грудня 2022 року: 25 640 тис.грн.) та інших зобов'язань 3 887 тис.грн. (станом на 31 грудня 2022 року: 2 670 тис.грн.)

Підписано та затверджено до випуску від імені керівництва ТОВ «Лемтранс» 07 червня 2024 року:

Руслан Какурін, Фінансовий директор

Оксана Романова, Головний бухгалтер

ТОВ «Лемтранс»
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство

 Товариство з обмеженою відповідальністю «Лемтранс»
(найменування)

 Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	12	31
30600592		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2023 рік**

Форма №2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	2023 рік	2022 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	7 141 568	8 617 090	16
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5 336 935)	(6 091 788)	17
Валовий:				
прибуток	2090	1 804 633	2 525 302	
збиток	2095	-	-	
Інші операційні доходи	2120	133 703	157 720	18
Адміністративні витрати	2130	(217 907)	(326 371)	17
Витрати на збут	2150	-	(134)	17
Інші операційні витрати, у тому числі збиток від зменшення корисності дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості, чиста сума	2180	(997 318) (900 274)	(686 001) (54 756)	19
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190	723 111	1 670 516	
збиток	2195	-	-	
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-	
Інші фінансові доходи	2220	117 386	157 784	22
Інші доходи	2240	36 986	280 997	20
Фінансові витрати ¹	2250	(1 221 323)	(405 610)	23
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-	
Інші витрати	2270	(50 059)	(618 485)	21
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290	-	1 085 202	
збиток	2295	(393 899)	-	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(137 638)	(279 986)	24
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат²:				
прибуток	2350	-	805 216	
збиток	2355	(531 537)	-	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	2023 рік	2022 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів ³	2400	648 216	(981 971)	8
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-	
Накопичені курсові різниці	2410	-	-	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-	
Інший сукупний дохід	2445	-	-	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	648 216	(981 971)	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом ³	2455	(116 679)	176 755	24
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	531 537	(805 216)	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-	-	

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності.

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	2023 рік	2022 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	153 548	209 784	
Витрати на оплату праці	2505	231 577	358 911	
Відрахування на соціальні заходи	2510	33 751	38 627	
Амортизація ⁴	2515	150 998	1 372 568	
Інші операційні витрати	2520	6 026 166	5 431 637	
Разом	2550	6 596 040	7 411 527	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	2023 рік	2022 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-	
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-	

Коментар: Частина IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ не заповнюється тому, що Компанія не є емітентом цінних паперів.

¹ Рядок 2250 у 2023 та 2022 роках включає суму дооцінки, враховану у фінансовому результаті до оподаткування, на інструменти власного капіталу (чисті активи, які належать учасникам), перекласифіковані у фінансові зобов'язання, відповідно до положень міжнародних стандартів фінансової звітності (примітка 23).

² Зміну в чистих активах від діяльності за рік розкрито у примітці 13, розділ а).

³ Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток.

⁴ Рядок 2515 включає амортизацію у сумі 379 238 тис.грн. та сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) необоротних активів у сумі 228 240 тис.грн (у 2022 році - амортизацію у сумі 615 346 тис.грн та збиток від зменшення корисності (знецінення) необоротних активів у сумі 757 222 тис.грн.) (примітка 8).

ТОВ «Лемтранс»
Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом)

Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство

Товариство з обмеженою відповідальністю «Лемтранс»
 (найменування)

 Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	12	31
30600592		

Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом)
за 2023 рік

Форма №3 Код за ДКУД

1801006

Стаття	Код рядка	2023 рік		2022 рік		Примітки
		надходження	видаток	надходження	видаток	
1	2	3	4	5	6	7
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності						
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500	-	(393 899)	1 085 202	-	
Коригування на:						
амортизацію необоротних активів ¹	3505	150 998	-	1 372 568	-	
збільшення (зменшення) забезпечень	3510	-	(2 613)	-	(26 046)	
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3515	-	(2 298)	-	(5 185)	
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій ²	3520	1 117 010	-	585 314	-	
Збиток (прибуток) від реалізації фінансових інвестицій ³	3524	-	-	-	-	
Зменшення (відновлення) корисності необоротних активів ³	3526	-	-	-	-	
Фінансові витрати ³	3540	1 221 323	-	405 610	-	23
Зменшення (збільшення) оборотних активів	3550	911 464	-	401 367	-	
Зменшення (збільшення) запасів	3551	-	(91 380)	34 877	-	
Зменшення (збільшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	3553	92 706	-	259 938	-	
Зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованості ⁴	3554	907 482		50 034		
Зменшення (збільшення) витрат майбутніх періодів	3556	-	(536)	24 334	-	
Зменшення (збільшення) інших оборотних активів	3557	3 192	-	32 184	-	
Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань	3560	-	(166 128)	617 613	-	
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3561	-	(28 996)	503 104	-	
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом	3562	-	(69 078)	50 073	-	
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування	3563	-	(1 469)	-	(5)	
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці	3564	-	(65 423)	60 772	-	
Збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань	3567	-	(1 162)	3 669	-	
Грошові кошти від операційної діяльності	3570	1 614 534	-	4 030 833	-	
Сплачений податок на прибуток	3580	-	(332 656)	-	(316 238)	
Сплачені відсотки	3585	-	(7 433)	-	(78 611)	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	1 274 445	-	3 635 984	-	

Стаття	Код рядка	2023 рік		2022 рік		Примітки
		надходження	видаток	надходження	видаток	
1	2	3	4	5	6	7
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності						
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	-	-	-	-	
необоротних активів	3205	144 316	-	-	-	
Надходження від отриманих: відсотків	3215	39 399	-	37 420	-	
дивідендів	3220	78 100	-	122 560	-	
Надходження від деривативів	3225	-	-	-	-	
Надходження від погашення позик ⁵	3230	-	-	-	-	
Інші надходження ⁶	3250	6 964	-	345 912	-	
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	-	(75)	-	-	
необоротних активів	3260	-	(10 972)	-	(81 176)	
Виплати за деривативами	3270	-	-	-	-	
Витрачання на надання позик ⁵	3275	-	(1 521 919)	-	(1 766 059)	
Інші платежі ⁶	3290	-	(4)	-	-	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-	(1 264 191)	-	(1 341 343)	
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності						
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-	-	-	
Отримання позик	3305	211 054	-	4 496	-	13
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	-	-	-	-	
Погашення позик	3350	-	(56 696)	-	(1 977 935)	13
Сплату дивідендів	3355	-	-	-	-	
Інші платежі ⁷	3390	-	(236 192)	-	(770 799)	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	(81 834)	-	(2 744 238)	
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-	(71 580)	-	(449 597)	
Залишок коштів на початок року ⁸	3405	857 572	-	1 297 082	-	12
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів ⁸	3410	3 058	-	10 087	-	
Залишок коштів на кінець року ⁸	3415	789 050	-	857 572	-	12

¹ Рядок 3505 складається з амортизації у сумі 379 238 тис.грн. та сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) необоротних активів у сумі 228 240 тис.грн. (2022 рік: з амортизації 615 346 тис.грн. та збитку від зменшення корисності (знецінення) необоротних активів у сумі 757 222 тис.грн.)

² Рядок 3520 складається з рядків 2220, 2240, 2250 та 2270 Звіту про фінансові результати (примітки 20, 21, 22, 23).

³ Рядки 3524, 3526 та 3540 наведено для розкриття окремих складових рядка 3520 "Збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій". Ці рядки є додатковими статтями, які не приймаються до розрахунку чистого руху коштів від операційної діяльності.

⁴Рядок 3554 включає зміну оціночного резерву під очікувані кредитні збитки від іншої поточної дебіторської заборгованості за звітний період у сумі збільшення на 903 878 тис. грн. (2022 рік: у сумі збільшення на 49 619 тис. грн.).

⁵Рядки 3230 та 3275 включають рух грошових коштів за наданою фінансовою допомогою, що підлягає поверненню.

⁶Рядки 3250 та 3290 включають рух грошових коштів, пов'язаний з розміщенням банківських депозитів.

⁷Рядок 3390 включає погашення зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності у сумі 157 526 тис.грн. (за 2022 рік – 286 218 тис.грн.) (примітка 13), погашення зобов'язань з оренди з правом викупу/переходом права власності у сумі 29 976 тис.грн. (за 2022 рік – 114 581 тис.грн.) (примітка 13) та виплати фінансової допомоги, що не підлягає поверненню, у сумі 48 690 тис.грн. (за 2022 рік – 370 000 тис.грн.) (примітка 7).

⁸Рядок 3405 та рядок 3415 включають суму оціночного резерву під очікувані кредитні збитки від грошових коштів та їх еквівалентів станом на початок та кінець року (примітка 12); рядок 3410 включає зміну резерву під очікувані кредитні збитки за звітний період 2023 року у сумі зменшення на 758 тис.грн. (2022 рік: у сумі зменшення на 4 899 тис.грн.).

Підприємство

Товариство з обмеженою відповідальністю «Лемтранс»
 (найменування)

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	12	31
30600592		

Звіт про власний капітал
за 2023 рік

Форма №4 Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток/ (Непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	-	-	-	-	-	-	-	-
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	-	-	-	-	-	-	-	-
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	(531 537)	-	-	(531 537)
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	531 537	-	-	531 537
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	531 537	-	-	531 537
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплата власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	-	-	-	-
Залишок на кінець року	4300	-	-	-	-	-	-	-	-

ТОВ «Лемтранс»
Звіт про власний капітал
 Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство

Товариство з обмеженою відповідальністю «Лемтранс»
 (найменування)

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ

КОДИ		
2022	12	31
30600592		

Звіт про власний капітал
за 2022 рік

Форма №4 Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток/ (Непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	-	-	-	-	-	-	-	-
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	-	-	-	-	-	-	-	-
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	805 216	-	-	805 216
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	(805 216)	-	-	(805 216)
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	(805 216)	-	-	(805 216)
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплата власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	-	-	-	-
Залишок на кінець року	4300	-	-	-	-	-	-	-	-

1 Інформація про Компанію

Товариство з обмеженою відповідальністю «Лемтранс» (далі – ТОВ «Лемтранс» або Компанія) було засноване відповідно до законодавства України у жовтні 1999 року. Основними напрямками діяльності Компанії є організація вантажних перевезень залізничним транспортом в Україні, надання транспортно-експедиторських послуг, а також ремонт рухомого складу.

Компанія знаходиться у володінні Lemtrans Limited зі штаб-квартирою у м. Лімасол, Кіпр (далі - «Материнське підприємство»). Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року Материнському підприємству належить 100% частка у статутному капіталі Компанії в розмірі 1 218 000 тисяч гривень. Кінцевим материнським підприємством є SCM Holdings Limited, Кіпр. Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року кінцевим бенефіціарним власником Компанії є пан Рінат Ахметов. Інформація про операції з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 7.

Середня кількість працівників Компанії у 2023 році - 445 осіб (у 2022 році – 549 осіб). Середня кількість працівників Компанії не враховує працівників, з якими дія трудового договору була призупинена на час воєнного стану в Україні. Кількість працівників на кінець звітної періоду з урахуванням працівників, з якими дія трудового договору була призупинена на час воєнного стану в Україні, становить 806 осіб (на 31 грудня 2022 року – 859 осіб).

Юридична адреса Компанії: вул. Антоновича 46-46А, Київ, 03150, Україна.

2 Умови, у яких працює Компанія

Українська економіка має риси, притаманні ринкам, що розвиваються, і на її розвиток значною мірою впливають фінансова та грошово-кредитна політики, прийняті урядом, а також розвиток правового, регуляторного та політичного середовища, яке швидко змінюється.

24 лютого 2022 року російські війська розпочали повномасштабне вторгнення на територію України, яке вплинуло на всі сфери життя та економіки України. Території Київської, Чернігівської, Сумської, Харківської та частково Херсонської областей були окуповані на початку війни, але згодом звільнені. Станом на 31 грудня 2023 року Крим та більшість територій Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей залишаються під тимчасовою окупацією і там тривають активні бойові дії.

У зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, Указом Президента України, в Україні введено воєнний стан з 24 лютого 2022 року, строк дії якого продовжено до 12 серпня 2024 року.

Мобілізація людей до Збройних Сил України (ЗСУ) продовжується, напружуючи ринок праці та впливаючи на компанії та галузі, які не мають підстав для бронювання своїх працівників. У 2023 році Російська Федерація продовжувала атакувати цивільну інфраструктуру, зокрема, з метою завдання шкоди об'єктам українських морських і дунайських портів що тимчасово знизило експортні можливості України. Незважаючи на ці події, з серпня 2023 року експорт морем було відновлено, разом з тим для транспортування сухопутним транспортом наприкінці 2023 року виникли додаткові складності, спричинені страйками польських перевізників, які блокували пункти пропуску на кордоні з Україною. Ситуація залишається напруженою, вона впливає не лише на українську, а й на міжнародну економіку, і її подальший вплив та тривалість важко передбачити та кількісно оцінити.

Незважаючи на війну, у 2023 році спостерігалось економічне зростання, так за даними Державної служби статистики України (Держстат) реальний ВВП зріс на 5,3% порівняно з попереднім роком (2022: скорочення на 28,8%).

Національний банк України (НБУ) дотримується політики відсоткових ставок відповідно до цільових показників інфляції. Рівень інфляції в Україні за 2023 рік склав 5,1% (2022: 26,6%) згідно зі статистикою, опублікованою Держстатом. Зростання інфляції у 2022 році змусило НБУ розпочати посилення монетарної політики та підвищити облікову ставку з 10% з 21 січня 2022 року до 25% з 03 червня 2022 року. Але суттєве сповільнення інфляції у 2023 року дало змогу НБУ розпочати цикл зниження облікової ставки: до 15% із 15 грудня 2023 року та до 13,5% із 26 квітня 2024 року.

Станом на 24 лютого 2022 року для забезпечення надійної та стабільної роботи фінансової системи країни на валютному ринку встановлено курс гривні на рівні 29,25 грн за долар США. З 21 липня 2022 року курс гривні було скориговано до 36,57 грн за 1 долар, а з 03 жовтня 2023 року НБУ запровадив режим керованої гнучкості обмінного курсу. За цього режиму офіційний курс визначатиметься на основі курсу за операціями на міжбанківському валютному ринку. Станом на дату цього звіту офіційний обмінний курс гривні щодо долара США, встановлений НБУ, становить 40,15 гривні за 1 долар США.

Щоб стримати зростання цін в Україні, а також утримати інфляцію під контролем, у 2022 році НБУ був змушений не лише зафіксувати курс долара, а й запровадити низку адміністративних обмежень, зокрема на валютні операції та рух капіталу, у тому числі обмеження на виплати відсотків і дивідендів за кордон в

2 Умови, в яких працює Компанія (продовження)

іноземній валюті. У червні 2023 року НБУ скасував частину валютних обмежень, у тому числі щодо перерахування коштів за кордон для обслуговування та погашення зовнішніх кредитів/позик, які: забезпечені гарантією чи порукою міжнародної фінансової організації; надані за участю іноземного експортно-кредитного агентства чи іноземної держави через уповноважену нею установу або через іноземну юридичну особу, серед акціонерів яких є іноземна держава чи іноземний державний банк. Крім того, з 01 грудня 2023 року НБУ запровадив нові послаблення, які стосуються, зокрема, скасування лімітів для банків і небанківських фінансових установ на продаж іноземної валюти населенню та надання дозволу Експортно-кредитному агентству переказувати кошти за кордон для відшкодування за договорами страхування/перестрахування. Запровадження низки пом'якшень щодо валютних обмежень продовжилось і після звітної дати з метою реалізації стратегії лібералізації валютного законодавства (Примітка 29).

Водночас з 01 серпня 2023 року скасовано деякі інші регуляторні послаблення, надані раніше урядом, зокрема частково скасовано мораторій на податкові перевірки (Примітка 25).

Прибутковість до погашення («YtM») за українськими державними єврооблігаціями знизилася до 50,6% (для 5-річних інструментів станом на 31 грудня 2023 року) з 63,4% станом на 31 грудня 2022 року. Водночас внутрішні українські суверенні облігації у гривнях (терміном погашення 5 років) торгувалися з прибутковістю 18% станом на 31 грудня 2023 року (22% станом на 31 грудня 2022 року) згідно з даними НБУ.

З початком війни український бюджет відчуває значний дефіцит, який фінансується за рахунок національних і міжнародних запозичень, грантів, державних запозичень та інших коштів. Завдяки надходженню міжнародної допомоги валютні резерви станом на 31 липня 2023 року досягли нового рекорду в 41,7 млрд доларів США. Це найвищий рівень запасів за понад 30 років. В подальшому, після уповільнення міжнародної допомоги, відбулося зменшення валютних резервів України, які станом на 31 грудня 2023 року становили 40,5 млрд доларів США. Міжнародна підтримка вкрай важлива для здатності України продовжувати боротися з агресією, фінансувати дефіцит бюджету та поточні виплати боргів.

Попри складну ситуацію на ринку залізничних перевезень, а також те, що частина рухомого складу Компанії на дату цієї окремої фінансової звітності залишається заблокованою через тимчасову окупацію деяких територій східних та південних регіонів України, Компанія не втрачає стійкості. Компанія працює у посиленому режимі задля логістичної та економічної безпеки України, забезпечення постачання необхідної виробництвом сировини та збереження логістичних ланцюгів. Компанія дбає про захист і безпеку співробітників та інвестує в економіку України, розвиваючи інфраструктурні проєкти.

Від початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України Компанія допомагає Збройним Силам України та територіальній обороні, підтримує мирне населення в країні. Компанія та її дочірні підприємства (далі – «Група») співпрацюють із представниками місцевої влади, військовими адміністраціями, волонтерськими організаціями та закладами критичної інфраструктури.

Протягом періоду дії воєнного стану в Україні Група надала військовослужбовцям автотранспорт, квадрокоптери, термінали Starlink, бронезилети, генератори, пічки "буржуйки" тощо. Підтримка Групи полягала також і у перерахуванні коштів на спеціальний рахунок НБУ, сплаті логістичного тарифу на доставку гуманітарного вантажу для мирного населення та допомоги у доставці продуктів у деякі регіони країни. Крім основного напрямку - допомоги ЗСУ, Група активно реалізує інші соціальні ініціативи, зокрема, продовжує фінансування проєкту Shakhtar Social, який спрямований на розвиток любительського дитячого футболу в Україні, а також з метою підтримки дітей-переселенців, які евакуювались на захід України.

Остаточний результат повномасштабної війни та її наслідки передбачити надзвичайно складно, проте очевидно, що вони матимуть вкрай негативний вплив на економіку України та бізнес Компанії. Вплив збройної агресії Російської Федерації проти України на діяльність Компанії розкрито у Примітці 3.

COVID-19. На початку травня 2023 року Всесвітня організація охорони здоров'я оголосила, що COVID-19 більше не вважається глобальною надзвичайною ситуацією у сфері охорони здоров'я. З 01 липня 2023 року карантин, встановлений з метою запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, було скасовано на всій території України.

Аудиторська фірма та винагорода за послуги з обов'язкового аудиту. ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" надало Компанії послуги з обов'язкового аудиту консолідованої та окремої фінансової звітності ТОВ «Лемтранс», підготовленої відповідно до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ, станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року. Вартість послуг з обов'язкового аудиту становить 92 тисячі доларів США, яка не включає можливі додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані з наданням послуг, та ПДВ.

3 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику

Основа підготовки інформації. Ця окрема фінансова звітність (далі – фінансова звітність) підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) за принципом історичної вартості з коригуваннями на переоцінку основних засобів. Нижче розкрито суттєву інформацію про облікову політику, яка застосовувалась при підготовці цієї фінансової звітності. Ця облікова політика послідовно застосовувалась до всіх представлених у цій звітності періодів, якщо не зазначено інше.

Підготовка фінансової звітності відповідно до МСФЗ вимагає застосування певних важливих бухгалтерських оцінок. Вона також вимагає, щоб при застосуванні облікової політики Компанії її керівництво застосовувало власні професійні судження. Сфери, що характеризуються високим рівнем оціночних суджень або складності, та сфери, щодо яких формуються припущення та розрахунки, мають суттєве значення для підготовки фінансової звітності, описані у Примітці 4.

Компанія підготувала консолідовану фінансову звітність відповідно до МСФЗ для Компанії та її дочірніх підприємств. У консолідованій фінансовій звітності дочірні підприємства, які є компаніями, у яких Група володіє, прямо чи опосередковано, понад половиною прав голосу або іншим чином має можливість здійснювати контроль їхньої діяльності, були повністю консолідовані.

Відповідно до пункту 5 статті 12¹ Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємства, які повинні складати фінансову звітність за МСФЗ, складають і подають фінансову звітність на основі таксономії фінансової звітності за МСФЗ в єдиному електронному форматі (iXBRL). Станом на дату випуску цієї фінансової звітності переклад таксономії UA XBRL МСФЗ 2023 року опубліковано на сайті Міністерства фінансів України, але Центр збору фінансової звітності ще не розпочав прийом річної звітності за 2023 рік. Керівництво Компанії планує підготувати звіт у форматі iXBRL та подати його в строки, встановлені законодавством.

Припущення про безперервність діяльності. Негативний вплив збройної агресії Російської Федерації проти України на діяльність Компанії зумовлений, перш за все, руйнуванням найбільших металургійних комбінатів в Україні та міста Маріуполь, у якому вони розташовані; зупиненням діяльності морських портів у Чорноморсько-Азовському регіоні та переорієнтацією експортно-імпорتنих потоків на західні залізничні прикордонні переходи, що суттєво скоротило експортні можливості через наявні логістичні обмеження; зменшенням завантаження потужностей гірничодобувних підприємств; призупиненням програм будівництва і розвитку; скороченням виробництва інших численних підприємств внаслідок воєнних дій та руйнуванням наземної інфраструктури. Це призвело до падіння обсягу залізничних вантажних перевезень у всіх регіонах України більш ніж на 50% у 2022 році порівняно із 2021 роком, утворення профіциту рухомого складу та зниження ринкових ставок плати за використання напіввагонів. Протягом 2023 року спостерігалось часткове відновлення обсягів навантажень, пов'язане із пристосуванням промисловості до нових реалій та відкриттям портів Одеської області для промислових вантажів. Так у квітні-грудні 2023 року обсяги навантажень у напіввагонах в Україні зросли більш ніж на 30% порівняно із відповідним періодом 2022 року. Середні ринкові ставки плати за використання напіввагонів протягом квітня-грудня 2023 року залишилися незмінними у порівнянні із середнім значенням за відповідний період 2022 року. При цьому, якщо порівнювати загальний дохід від організації перевезень вантажів у власних (орендованих) вагонах за 2023 рік з аналогічним показником 2022 року, спостерігається зменшення доходу на 16%, переважно за рахунок високих показників перших місяців 2022 року до початку повномасштабного вторгнення.

Керівництво Компанії прагне активно контролювати та обмежувати негативний вплив повномасштабної війни на діяльність Компанії за рахунок запровадження планів дій у позаштатних ситуаціях та прийняття оперативних рішень, які допомагають забезпечити стабільність у виробничих процесах та безперебійне надання послуг з організації залізничних перевезень.

Компанія організовує залізничні вантажні перевезення майже по всій контрольованій території України та має активи, заблоковані на тимчасово окупованих територіях та територіях, де відбувалися/відбуваються воєнні (бойові) дії, або на прилеглих до них територіях. Тимчасова втрата фізичного контролю над цими активами та бойові дії у місцях їх розташування стали головними чинниками зменшення корисності (знецінення) рухомого складу та інших активів у 2022 році, яке частково було сторноване протягом 2023 року, у зв'язку з відновленням доступу до рухомого складу на деяких територіях, де відбувалися/відбуваються воєнні (бойові) дії (Примітка 8).

Діяльність виробничого підрозділу Компанії на сході України наразі повністю припинена. З метою забезпечення безпеки офісні працівники мають можливість працювати у дистанційному режимі, а робочий час виробничого персоналу додатково враховує обмеження, що діють у період воєнного стану.

В зазначених умовах Компанія приділяє особливу увагу здійсненню найбільш якісного надання логістичного сервісу та супутнього інформаційного забезпечення існуючим Клієнтам. У зв'язку із швидкоплинністю геополітичної та військової ситуації в Україні Компанією налагоджено процес щодобового моніторингу оперативної ситуації на теренах залізничних перевезень, як на шляхах загального користування, так і на внутрішніх колах підприємств-замовників послуг з організації перевезень вантажів, із фіксацією подій, наслідків, прогнозів усунення пошкоджень, аналізу загальних наслідків для залізничної інфраструктури і

3 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

об'ємів перевезень вантажів. Для цього на постійній основі здійснюються комунікації із керівництвом та структурними підрозділами АТ «Укрзалізниця», підприємствами, державними установами та військовими адміністраціями.

Діяльність Компанії на ринку залізничних перевезень вантажів в умовах війни все ще суттєво залежить від відновлення промисловості, відбудови пошкоджених об'єктів енергетичної інфраструктури, проєктів будівництва і розвитку; повноцінної роботи морських портів; збільшення пропускної спроможності західних прикордонних переходів для нарощування обсягів міжнародних перевезень; відновлення руху залізничного транспорту в регіонах, які перебували в зонах ведення бойових дій; організації нових маршрутів вантажних перевезень; розвитку транспортної інфраструктури у вузьких місцях.

Попри війну Компанія продовжує інвестувати в економіку України, а саме в інфраструктурні та логістичні проєкти (термінальний та контейнерний бізнес), в підвищення ефективності та збільшення продуктивності вагоноремонтних потужностей.

Існує значна невизначеність щодо майбутнього розвитку військового вторгнення, його тривалості, короткострокового та довгострокового впливу на Компанію, її персонал, операції, ліквідність та активи. Може бути кілька сценаріїв подальшого розвитку поточної ситуації з невизначеною ймовірністю та з різним ступенем впливу на Компанію.

Керівництво оцінило здатність Компанії продовжувати свою діяльність як безперервну діяльність та змоделювало базовий сценарій та прогноз грошових потоків на період до кінця червня 2025 року.

Базовий сценарій передбачає збереження контролю над виробничими активами, розташованими на контрольованій території України, та здійснення залізничних перевезень на рівні показників бізнес-плану Компанії до кінця 2024 року. Протягом прогнозного періоду очікується щомісячне зменшення інвентарного парку напіввагонів на 0,5-1% у зв'язку із вибуттям активів через закінчення строків експлуатації. Ключовими суттєвими припущеннями в цьому сценарії є:

- (i) відсутність подальшого значного просування російських військ на території України та подальшої ескалації військових дій, які можуть вплинути на активи Компанії;
- (ii) рухомий склад, який може тимчасово вивільнитися у зв'язку з масованими атаками на енергосистему України, використовується в перевезеннях інших вантажів;
- (iii) прогноз доходу на один вантажний вагон суттєво не змінюється порівняно з аналогічним показником за 2023 рік;
- (iv) запланований обсяг рухомого складу, задіяного у перевезеннях вантажів на перше півріччя 2024 року, в середньому складає близько 74% від загального власного (орендованого) парку Компанії, який не враховує заблоковані вантажні вагони. Надалі обсяг поступово збільшуватиметься до 79% до кінця року, що перш за все відбувається за рахунок зменшення загальної кількості рухомого складу через закінчення строків експлуатації;
- (v) прогнозується виконання капітальних ремонтів вантажних вагонів, які поступово накопичувались з березня 2022 року та були відстрочені через зменшення попиту на вантажні перевезення в умовах повномасштабної війни. Це призводить до додаткового фінансового навантаження на Компанію, проте дозволяє підтримати необхідний рівень робочого парку вантажних вагонів і забезпечити майбутні доходи;
- (vi) поточні зобов'язання Компанії за договорами лізингу та оренди виконуються відповідно до діючих домовленостей з лізингодавцями/орендодавцями та в межах діючого законодавства в умовах воєнного стану;
- (vii) не планується залучення банківських позикових коштів з метою забезпечення операційних потреб Компанії.

Цей сценарій дозволяє не мати розривів ліквідності в кожному з місяців. У разі потреби Компанія може розглядати можливість залучення позикових коштів для реалізації інвестиційних проєктів.

Керівництво Компанії вважає, що скориговані грошові потоки, отримані від профільної діяльності, будуть достатніми для врегулювання будь-яких зобов'язань, що підлягають оплаті протягом наступних дванадцяти місяців. Виконані керівництвом оцінки грошових потоків на наступні дванадцять місяців залежать від низки припущень, на які впливає існуюча суттєва невизначеність щодо подальшої значної ескалації воєнних дій та їх тривалості, які можуть призвести до руйнування залізничної інфраструктури та втрати рухомого складу. Ця суттєва невизначеність може викликати значні сумніви щодо здатності Компанії продовжувати свою діяльність і, отже, в ході ведення своєї господарської діяльності Компанія може бути не в змозі реалізувати свої активи та погасити свої зобов'язання. Незважаючи на суттєву невизначеність щодо подальшої значної ескалації воєнних дій та їх тривалості, керівництво продовжує вживати заходів для мінімізації впливу на Компанію, і тому вважає, що застосування припущення про безперервність діяльності Компанії для складання цієї окремої фінансової звітності є доцільним.

3 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Функціональна валюта і валюта подання. Функціональною валютою і валютою подання Компанії є національна валюта України – українська гривня. Ця фінансова звітність представлена в українських гривнях, і всі суми наведені з округленням до найближчої тисячі, якщо не зазначено інше.

Перерахунок іноземної валюти. Операції, що деноміновані в іноземній валюті, обліковуються за обмінним курсом Національного банку України (НБУ), чинним на дату здійснення операції.

Монетарні активи і зобов'язання в іноземній валюті перераховуються у гривні за офіційним обмінним курсом НБУ на звітну дату.

Нижче наведені основні курси обміну, застосовані для перерахунку сум в іноземних валютах:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
1 долар США	37,98	36,57
1 євро	42,21	38,95

Курсові різниці, які відносяться до інвестиційної та фінансової діяльності, включаються до неопераційних курсових різниць. До таких статей належать заборгованості за кредитними договорами, договорами оренди, депозити з контрактним терміном погашення більш ніж три місяці, кредиторська та дебіторська заборгованість за основні засоби та нематеріальні активи тощо.

Курсові різниці, за винятком тих, які відносяться до інвестиційної та фінансової діяльності, включаються до операційних курсових різниць.

Основні засоби. Залізничні вантажні вагони обліковуються за справедливою вартістю за вирахуванням подальшого накопиченого зносу та подальших накопичених збитків від зменшення корисності (знецінення). Інші основні засоби обліковуються за первісною вартістю за мінусом накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності (знецінення).

Первісна вартість об'єкту основних засобів включає витрати, безпосередньо пов'язані з його придбанням. Первісна вартість активів, створених Компанією, включає вартість матеріалів, прямі витрати на оплату праці та відповідну частину виробничих накладних витрат.

Зростання облікової вартості за рахунок переоцінки відноситься до іншого сукупного доходу, рух якого є складовою переоцінки чистих активів, що належать учасникам Компанії. При переоцінці основних засобів будь-яка накопичена амортизація на дату переоцінки виключається з первісної вартості таких основних засобів, а чиста балансова вартість перераховується відповідно до результатів переоцінки. Визнаний в інших сукупних доходах резерв переоцінки частково переноситься до нерозподіленого прибутку, коли актив використовується Компанією. Сума перенесеного резерву переоцінки дорівнює різниці між амортизацією, що базується на переоціненій балансовій вартості основних засобів, та амортизацією, що базується на первісній вартості основних засобів. Під час вибуття переоціненого об'єкта основних засобів залишок резерву переоцінки, що стосується такого об'єкта, списується на нерозподілений прибуток.

Подальші витрати включаються в балансову вартість активу чи визнаються окремим активом у відповідних випадках, лише якщо існує ймовірність отримання Компанією майбутніх економічних вигід, пов'язаних з цим активом, а його вартість можна достовірно оцінити. Визнання балансової вартості заміненого компонента припиняється. Усі інші витрати на ремонт та технічне обслуговування відносяться до операційних витрат протягом періоду, у якому вони фактично понесені.

Визнання основних засобів припиняється після їх вибуття або якщо використання активу, як очікується, не принесе майбутніх економічних вигід. Прибутки та збитки від вибуття активів визначаються шляхом порівняння суми надходжень з їхньою балансовою вартістю та визнаються у складі прибутку чи збитку.

Амортизація основних засобів нараховується прямолінійним методом з метою розподілу первісної вартості чи вартості переоцінки до їхньої оціночної ліквідаційної вартості протягом визначеного очікуваного строку корисного використання. Строки корисного використання основних засобів встановлюються технічним персоналом Компанії на підставі досвіду використання подібних активів та з огляду на очікувану корисність для Компанії.

Група основних засобів	Строки корисного використання нових об'єктів
Будівлі та споруди	5-60 років
Залізничні вантажні вагони	5-32 років
Машини та обладнання	3-30 років
Інші транспортні засоби	5-10 років
Інші основні засоби	2-13 років

3 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Оціночна ліквідаційна вартість активу дорівнює нулю, якщо Компанія має намір використовувати актив до кінця фізичного строку його використання, окрім залізничних вантажних вагонів. Оціночна ліквідаційна вартість активів та залишковий строк їх корисного використання переглядаються та, за необхідності, коригуються перспективно станом на кінець кожного фінансового року.

Незавершені капітальні інвестиції. Об'єкти, які знаходяться в процесі незавершеного будівництва, капіталізуються як окремий елемент необоротних активів, відображаються за первісною вартістю за вирахуванням будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності (знецінення). При завершенні будівництва вартість об'єкта, за вирахуванням накопиченого збитку від знецінення, переноситься до відповідної групи основних засобів. Невстановлене обладнання є устаткуванням, придбаним Компанією, але не введеним в експлуатацію, що відображається за первісною вартістю за вирахуванням будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності (знецінення). Знос на об'єкти незавершеного будівництва та невідновлене обладнання не нараховується до моменту їхньої готовності до запланованого використання.

Незавершені капітальні інвестиції включають передоплати за основні засоби, видані постачальникам.

Актив з права користування. На дату початку оренди Компанія визнає актив з права користування за первісною вартістю. Після дати початку оренди Компанія оцінює актив з права користування, застосовуючи модель собівартості.

Амортизація активів з права користування розраховується прямолінійним методом протягом строку корисного використання, який визначається наступним чином:

(i) якщо Компанія виступає лізингоодержувачем за договором лізингу з правом викупу активу та/або переходом права власності на базовий актив наприкінці строку лізингу, активи з права користування амортизуються протягом строку корисного використання базового активу або коротшого строку оренди, коли Компанія не є об'єднано впевненою в отриманні права власності на них до кінця строку лізингу. Строки корисного використання наведені у таблиці:

	Строки корисного використання нових об'єктів
Залізничні вантажні вагони	5-32 років
Інші транспортні засоби	5 років

(ii) якщо Компанія виступає орендарем за договором оренди без права викупу активу та/або переходу права власності на актив наприкінці строку оренди, активи з права користування амортизуються протягом строку оренди з урахуванням можливих продовжень та дострокових припинень, який може відрізнитися від строку дії договору оренди. Строки оренди наведені у таблиці:

	Строки оренди нових об'єктів
Будівлі та споруди	2-5 років
Залізничні вантажні вагони	1-15 років
Інші транспортні засоби	2-5 років
Машини та обладнання	5 років

У звіті про фінансовий стан Компанія включає активи з права користування у той самий рядок, у якому відповідні базові активи подавалися б, якби вони були власністю Компанії.

Орендне зобов'язання. Зобов'язання за договором лізингу з правом викупу активу та/або переходом права власності на актив наприкінці строку лізингу, відповідно до якого, в основному, усі ризики та вигоди, пов'язані з володінням та використанням, передаються Компанії, Компанія обліковує як зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності. Коли Компанія виступає орендарем за договором оренди без права викупу активу та/або переходу права власності на актив наприкінці строку оренди, відповідно до якого, в основному, усі ризики та вигоди, пов'язані з використанням, передаються Компанії, зобов'язання за договором обліковується як зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності.

Гарантійні або авансові платежі за останні періоди оренди. Компанія поділяє за видами на ті, що повертаються орендодавцями у кінці оренди, якщо Компанія не порушила контрактних умов, і ті, що зараховуються як орендні платежі за останні місяці оренди. Платежі, що повертаються, Компанія класифікує як гарантійний депозит, що оцінюється за справедливою вартістю в момент первісного визнання з відповідною капіталізацією до складу активу з права користування різниці між справедливою вартістю та номінальною вартістю такого депозиту. Платежі, що зараховуються як останні платежі, є частиною орендних платежів і впливають на розрахунок орендного зобов'язання та активу з права користування в момент первісного визнання.

3 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Продаж активів з подальшою (зворотною) орендою. Якщо Компанія (орендар-продавець) передає актив іншому суб'єктові господарювання (орендодавцеві-покупцеві) і знову орендує цей актив у орендодавця-покупця, то Компанія обліковує договір про передачу активу та договір оренди, застосовуючи оцінку того чи є передача активу продажем і чи задовольняються вимоги МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами».

Коли Компанія продає активи й одразу укладає угоду про фінансовий лізинг (оренду з правом викупу/переходом права власності) тих самих активів, то Компанія продовжує визнавати ці активи та визнає фінансове зобов'язання для будь-якої компенсації, отриманої від орендодавця-покупця. Таке фінансове зобов'язання обліковується за МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» та класифікується як *позикові кошти*.

Короткострокова оренда та оренда, за якою орендований актив є малоцінним. Компанія не застосовує принципи визнання та вимоги до обліку короткострокової оренди (строк оренди 12 місяців або менше) й оренди, за якою орендований актив є малоцінним. Компанія визнає орендні платежі, пов'язані з такою орендою, як витрати за прямолінійним методом протягом строку оренди або протягом строку безпосереднього використання об'єкту в операційній діяльності у прибутку або збитку.

Компанія як орендодавець. Оренда, за якою Компанія не передає в основному всі ризики та вигоди щодо права власності на базовий актив, класифікується як операційна оренда.

Податок на прибуток. Витрати з податку на прибуток включають поточний податок та відстрочений податок. У цій фінансовій звітності податки на прибуток показані відповідно до вимог українського податкового законодавства, яке є чинним станом на звітну дату. Витрати з податку на прибуток відображаються у складі прибутку чи збитку, якщо тільки вони не мають бути відображені у складі інших сукупних доходів.

Товарно-матеріальні запаси. Товарно-матеріальні запаси обліковуються за первісною вартістю або чистою вартістю реалізації залежно від того, яка з цих сум менша. Вартість товарно-матеріальних запасів визначається за методом ФІФО: «собівартість перших за часом надходжень запасів». Вартість незавершеного виробництва включає прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати та загальновиробничі витрати.

Початкове визнання фінансових інструментів та основні терміни оцінки. Фінансові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, спочатку обліковуються за справедливою вартістю. Усі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс/мінус витрати, понесені на здійснення операції. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при початковому визнанні є ціна угоди.

Амортизована вартість – це вартість при початковому визнанні фінансового інструмента мінус погашення основного боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів – мінус будь-який оціночний резерв під очікувані кредитні збитки. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Амортизована вартість короткострокових фінансових активів і фінансових зобов'язань з терміном погашення менше одного року дорівнює їх номінальній вартості за вирахуванням будь-яких очікуваних кредитних збитків.

Класифікація та подальша оцінка фінансових активів. Компанія класифікує свої фінансові активи у наступні категорії оцінки:

- за амортизованою вартістю, та
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід або за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Класифікація та подальша оцінка боргових фінансових активів залежить від (i) бізнес-моделі Компанії для управління відповідним портфелем активів та (ii) характеристик грошових потоків за активом. Компанія здійснює класифікацію та визначає категорії оцінки фінансових активів у момент їх початкового визнання.

Зменшення корисності (знецінення) фінансових активів – оціночний резерв під очікувані кредитні збитки. Компанія оцінює очікувані кредитні збитки (ОКЗ) для фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Компанія оцінює очікувані кредитні збитки та визнає чисті збитки від зменшення корисності (знецінення) фінансових активів на кожну звітну дату.

Фінансові інструменти, які оцінюються за амортизованою вартістю, та договірні активи відображаються у звіті про фінансовий стан за вирахуванням оціночного резерву під очікувані кредитні збитки.

Компанія застосовує триетапну модель обліку знецінення на основі змін кредитної якості з моменту первісного визнання: *Етап 1* – Активи, умови яких виконуються: оціночний резерв під збитки визнається в сумі очікуваного кредитного збитку за 12-місячний період або до очікуваної дати погашення, якщо вона настає до

3 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

закінчення 12 місяців; *Етап 2* – Фінансові активи, кредитний ризик яких істотно зріс: оціночний резерв під збитки визнається в сумі очікуваного кредитного збитку за весь строк, та *Етап 3* – Кредитно-знецінені фінансові активи: оціночний резерв під збитки визнається в сумі очікуваного кредитного збитку за весь строк. Фінансові активи цього етапу оцінюються на індивідуальній основі. ОКЗ за весь строк дії – це очікувані кредитні збитки від всіх можливих подій дефолтів протягом максимального контрактного періоду дії фінансового активу (періоду до очікуваної дати погашення), протягом якого Компанія вразлива до кредитного ризику.

Компанія застосовує спрощений підхід до дебіторської заборгованості за основною діяльністю, договірних активів та дебіторської заборгованості за орендою, який вимагає оцінювати оціночний резерв під очікувані кредитні збитки за сумою, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк, що підлягають визнанню в момент первісного визнання такого активу.

Компанія застосовує різні підходи для аналізу очікуваних кредитних збитків, які виникають за фінансовими активами від пов'язаних сторін та інших клієнтів. Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків розраховується на основі середньої річної дохідності до погашення корпоративних облігацій, скоригованої на безризикову ставку та очікуваний строк погашення.

Розрахунок очікуваних кредитних збитків для всіх суттєвих дебіторів та пов'язаних сторін виконується на індивідуальній основі з урахуванням договірних умов, очікуваного строку погашення, внутрішньо оцінених кредитних ризиків (на основі історичних фінансових результатів та враховуючи зовнішній кредитний рейтинг, за наявності).

Для визначення значного підвищення кредитного ризику фінансового активу після первісного визнання та оцінки очікуваних кредитних збитків Компанія враховує всю обґрунтовану та підтверджену інформацію, актуальну та доступну без надмірних витрат і зусиль, включаючи як кількісну, так і якісну інформацію та аналіз на основі попереднього досвіду Компанії та поінформовану кредитну оцінку, в тому числі прогнозу інформацію. Компанія розглядає наявність дефолту фінансового активу, якщо малоімовірно, що позичальник здійснить платіж на користь Компанії для виконання його кредитних зобов'язань повною мірою без подання Компанією вимог на примусове стягнення, наприклад, за рахунок реалізації забезпечення (якщо таке утримується).

Станом на кожную звітну дату Компанія оцінює, чи є фінансовий актив кредитно-знеціненим. Фінансовий актив є кредитно-знеціненим, якщо відбулася одна чи більше подій, які мають негативний вплив на оціночні майбутні грошові потоки від фінансового активу.

Припинення визнання фінансових активів. Компанія списує фінансові активи з балансу, коли (i) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або (ii) Компанія передала, в основному, усі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (iii) Компанія не передала та не залишила, в основному, усі ризики та вигоди володіння, але припинила здійснювати контроль. Контроль вважається збереженим, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні без внесення додаткових обмежень на перепродаж.

Класифікація та подальша оцінка фінансових зобов'язань. Фінансові зобов'язання обліковуються у подальшому за амортизованою вартістю, крім: (i) фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток та (ii) договорів фінансової гарантії та зобов'язань із надання кредитів.

Позикові кошти. Позикові кошти спочатку визнаються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат, понесених на здійснення операції, а надалі обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість. Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою. Кредиторська заборгованість спочатку визнається за справедливою вартістю, а надалі обліковується за амортизованою вартістю.

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Визнання фінансових зобов'язань припиняється у разі їх погашення (тобто коли зобов'язання, вказане у договорі, виконується чи припиняється або закінчується строк його виконання).

Суттєва зміна (модифікація) умов наявного фінансового зобов'язання або його частини обліковується як врегулювання початкового фінансового зобов'язання і визнання нового фінансового зобов'язання. Умови вважаються суттєво відмінними у разі, якщо дисконтована поточна вартість грошових потоків відповідно до нових умов, включаючи будь-які сплачені комісійні за вирахуванням отриманих комісійних, які дисконтовані із використанням первісної ефективної процентної ставки, відрізняється принаймні на 10% від дисконтованої поточної вартості залишкових грошових потоків за початковим фінансовим зобов'язанням. Якщо різниця становить 10% або більше, наявне зобов'язання списується з балансу й визнається нове фінансове зобов'язання. Після виконання тесту 10%-різниці Компанія може також прийняти рішення про проведення якісної оцінки з метою припинення визнання.

3 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Вбудовані похідні фінансові інструменти. Похідні інструменти, вбудовані в договори, відокремлюються від основних договорів і обліковуються окремо, якщо вони не є тісно пов'язаними з економічними характеристиками та ризиками основних договорів. Якщо платежі, що підлягають сплаті у гривнях, знаходяться у прямій залежності від зміни курсу іноземної валюти, тоді вбудований похідний інструмент вважається тісно пов'язаним з основним договором, і в цілях обліку такий договір вважається деномінованим у відповідній іноземній валюті. У такому разі, фінансові активи або фінансові зобов'язання переоцінюються на кожну звітну дату за відповідним курсом іноземної валюти.

Вбудований похідний інструмент в основному договорі оренди має тісний зв'язок із основним договором, якщо вбудований похідний інструмент є індексом, пов'язаним із інфляцією, на зразок прив'язки індексу орендних платежів до індексу споживчих цін або передбачає здійснення змінних орендних платежів на основі змінних ставок відсотка. Такий інструмент обліковується згідно з вимогами до обліку змінних орендних платежів.

Разом з тим, якщо залежність не є прямою, а містить якісь порогові значення, коридори, індексацію лише за певних умов, то вбудований похідний інструмент не вважається тісно пов'язаним з основним договором. Компанія відокремлює його від договору й обліковує окремо за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо вплив є суттєвим.

Аванси (передоплати) видані. Аванси видані обліковуються за первісною вартістю мінус резерв на покриття збитків від зменшення корисності (знецінення). Передоплата відноситься до категорії довгострокової, якщо товари чи послуги, за які надана передоплата, будуть отримані через один рік або пізніше, або якщо передоплата стосується активу, який при початковому визнанні буде включений до категорії необоротних активів.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, депозити до запитання в банках та інші короткострокові високоліквідні інвестиції, первісний термін яких не перевищує трьох місяців. Грошові кошти, використання яких обмежене, виключаються зі складу грошових коштів та їх еквівалентів. Грошові кошти та їх еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки.

Аванси отримані. Аванси отримані обліковуються у розмірі первісно одержаних сум.

Забезпечення. Забезпечення (резерви) визнаються, коли Компанія має теперішнє юридичне або конструктивне зобов'язання у результаті минулих подій і коли існує імовірність того, що погашення такого зобов'язання потребуватиме відтоку ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім рівнем впевненості. Якщо вплив вартості грошей у часі є суттєвим, забезпечення оцінюються за приведеною вартістю витрат, що, як очікується, будуть потрібними для погашення зобов'язання, із використанням ставки до оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та ризиків, пов'язаних із цим зобов'язанням. Збільшення забезпечення (резерву) з плином часу відноситься на процентні витрати.

Інвестиції у дочірні підприємства. Інвестиції в дочірні підприємства оцінюються за первісною вартістю за вирахуванням резерву під зменшення корисності (знецінення) (якщо необхідно). Первісна вартість активу складається з ціни придбання та/або інших прямих витрат. Ціна придбання та/або інші прямі витрати являє собою суму сплачених коштів та справедливую вартість іншої винагороди, сплаченої для придбання активу.

Чисті активи, які належать учасникам. Учасники товариств з обмеженою відповідальністю мають право на відшкодування своїх часток у статутному капіталі цих товариств у грошовій формі. Сума відшкодування є змінною величиною, яка залежить від вартості чистих активів Компанії. Зобов'язання товариства з обмеженою відповідальністю з відшкодування часток учасникам у його статутному капіталі призводить до виникнення фінансового зобов'язання, сума якого дорівнює поточній вартості відшкодування, навіть якщо вказане зобов'язання залежить від наміру учасника реалізувати своє право.

Як виняток фінансові зобов'язання з відшкодування часток класифікуються в емітента як інструменти капіталу, якщо виконуються всі вимоги, зазначені в параграфах 16А і 16Б МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання». Для Компанії не всі вимоги виконуються, зокрема Компанія зобов'язана здійснювати виплати учасникам, як відсоток від прибутку. Це призводить до класифікації чистих активів як зобов'язання. На кожну звітну дату Компанія проводить оцінку виконання умов. Починаючи з дати, коли цей інструмент набуває всіх ознак і відповідає всім зазначеним в параграфах 16А і 16Б умовам, Компанія повинна рекласифікувати фінансове зобов'язання у власний капітал та оцінити власний капітал за балансовою вартістю фінансового зобов'язання на дату рекласифікації.

Визначати справедливую вартість зобов'язання перед учасниками недоцільно, оскільки невідомо, чи захочуть учасники вилучити свої частки з капіталу товариства з обмеженою відповідальністю і коли це може відбутись. Компанія оцінює зобов'язання, визнане як «Чисті активи, які належать учасникам», за балансовою вартістю чистих активів, що, на її думку, є найбільш доречним за поточних обставин. Це зобов'язання було віднесене до категорії довгострокових зобов'язань, оскільки Компанія має безумовне право відстрочити відшкодування

3 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

часток учасників принаймні на дванадцять місяців після дати отримання заявки на відшкодування.

Взаємозалік. Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань, з подальшим включенням до звіту про фінансовий стан лише їхньої чистої суми, може здійснюватися лише у разі існування юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, коли є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив і розрахуватися за зобов'язаннями.

Визнання доходів. Компанія визнає доходи від договорів із клієнтами, якщо (або коли) Компанія врегульовує зобов'язання до виконання за рахунок передачі обіцяного товару чи послуги клієнту, а клієнт отримує можливість розпоряджатися використанням активу та переважно всіма вигодами, які залишилися від активу. За кожним зобов'язанням до виконання Компанія визначає у момент укладання договору свою спроможність врегульовувати зобов'язання до виконання протягом періоду або в певний момент часу.

Для кожного зобов'язання до виконання, врегульованого протягом періоду, Компанія визнає доходи протягом такого періоду на основі оцінки прогресу в напрямку повного врегулювання такого зобов'язання до виконання пропорційно періоду надання послуг. Якщо зобов'язання до виконання не врегульоване протягом періоду, Компанія врегульовує зобов'язання до виконання у певний момент часу, у який клієнт отримує контроль над обіцяним активом.

У разі надання товарів або послуг клієнту із залученням іншої сторони, Компанія визначає, чи її обіцянка, по суті, є зобов'язанням до виконання для надання визначених товарів або послуг самостійно (виступає як принципал), або забезпечення надання цих товарів чи послуг іншою стороною (виступає як агент). У разі врегулювання Компанією зобов'язання до виконання у ролі принципала, доходи визнаються за балансовою вартістю винагороди, на яку вона, як очікує, має право в обмін на передані визначені товари або послуги, а в ролі агента – Компанія визнає доходи в сумі комісійної винагороди, на яку вона, як очікує, має право в обмін на забезпечення надання визначених товарів або послуг іншою стороною.

Компанія не очікує укладання договорів, у яких період між передачею обіцяних товарів чи послуг покупцю й оплатою їх покупцем перевищує один рік. Як наслідок, Компанія не коригує ціни угод на вплив вартості грошей у часі.

i) Організація перевезень вантажів у власних (орендованих) вагонах

Доходи від цього виду діяльності визнаються для кожної заявки на організацію перевезень вантажів.

ii) Реалізація власної продукції та перепродаж товарів

Перепродаж товарів переважно включає залізничні вантажні вагони, запасні частини та вузли вагонів, іншу металопродукцію. Доходи від продажу цієї продукції та інших товарів визнаються у момент передачі ризиків та вигод від володіння товарами.

iii) Оренда залізничних вагонів та контейнерів

Платежі до отримання за операційною орендою визнаються як орендний дохід рівномірно протягом строку оренди.

iv) Інші послуги

Доходи від послуг з ремонту та транспортно-експедиторських послуг визнаються в тому обліковому періоді, у якому ці послуги були надані.

Податок на додану вартість. ПДВ, переважно, стягується за двома ставками: 20% стягуються з поставок товарів або послуг з місцем поставки на території України, включаючи поставки без оплати, та імпорту товарів в Україну (якщо такі поставки прямо не звільнені від ПДВ); 0% застосовуються до експорту товарів та супутніх послуг, а також до послуг з міжнародного перевезення.

ПДВ, який стосується продажів та закупівель, визнається у балансі згорнуто й показується як актив або зобов'язання в сумі, відображений у деклараціях з ПДВ. В інших випадках ПДВ відображається розгорнуто. У тих випадках, коли під зменшення корисності (знецінення) дебіторської заборгованості був створений резерв, збиток від зменшення корисності (знецінення) обліковується за валовою сумою заборгованості, включаючи ПДВ.

Аванси (передоплати) видані та аванси отримані показані у цій фінансовій звітності за вирахуванням ПДВ, оскільки очікується, що розрахунок за такими сумами буде здійснений шляхом постачання відповідних товарів або послуг.

3 Основа підготовки та суттєва інформація про облікову політику (продовження)

Рух грошових коштів від інвестиційної та фінансової діяльності у звіті про рух грошових коштів не включає ПДВ, за винятком відшкодування вартості предмета оренди за договорами лізингу з правом викупу активу та/або переходом права власності.

Визнання витрат. Витрати обліковуються за методом нарахування. Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) переважно включає ціну закупівлі сировини, матеріалів, запасних частин, витрати на персонал, витрати на амортизацію основних засобів та активів з права користування, витрати на електроенергію, ремонти та інші відповідні витрати; вартість послуг із залізничних перевезень переважно включає тарифи до сплати залізницям за надання локомотивів та експлуатацію залізничної мережі.

Фінансові доходи. Фінансові доходи включають процентні доходи від банківських депозитів та поточних рахунків; ефект дисконтування фінансових активів, облікованих за амортизованою вартістю; прибутки, пов'язані з обліком позикових коштів, орендних зобов'язань та інших фінансових зобов'язань та інші фінансові доходи. Надходження грошових коштів, пов'язаних з процентними доходами, відображаються у звіті про рух грошових коштів у складі потоків від інвестиційної діяльності.

Фінансові витрати. Фінансові витрати включають процентні витрати за позиковими коштами, орендними зобов'язаннями та іншими фінансовими зобов'язаннями та збитки, пов'язані з обліком змін умов, припинення визнання тощо; збитки від первісного визнання фінансових активів та інші фінансові витрати. Виплати грошових коштів, пов'язаних з процентними витратами, відображаються у звіті про рух грошових коштів у складі потоків від операційної діяльності.

Фінансова допомога, яка не підлягає поверненню. Фінансова допомога компаніям під спільним контролем, яка не підлягає поверненню, обліковується у складі неопераційних витрат, за винятком випадків, коли така допомога перераховувалася компаніям, що займаються благочинною діяльністю. У цьому разі перераховані кошти визнаються у прибутку та збитку від операційної діяльності у складі інших операційних доходів та витрат.

Фінансова допомога, що підлягає поверненню (поворотна фінансова допомога). Поворотна фінансова допомога, надана Компанією іншим компаніям, класифікується як притоки та відтік грошових коштів від інвестиційної діяльності у звіті про рух грошових коштів. Поворотна фінансова допомога, отримана Компанією від інших компаній, класифікується як притоки та відтік від фінансової діяльності у звіті про рух грошових коштів та відображається у балансі як небанківські позикові кошти. Надходження і виплати грошових коштів за фінансовою допомогою, що підлягає поверненню, відображаються у фінансовій звітності на нетто-основі, якщо оборот є швидким, а строки погашення короткими (до 3 місяців).

4 Основні бухгалтерські оцінки, судження та припущення

Компанія робить оцінки та припущення, які впливають на суми активів та зобов'язань, визнані у фінансовій звітності. Розрахунки та судження постійно оцінюються на основі попереднього досвіду керівництва та інших чинників, у тому числі на основі очікувань щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за наявних обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Компанії також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження/припущення, які найсуттєвіше впливають на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Справедлива вартість основних засобів. Керівництво Компанії щороку проводить аналіз для оцінки того факту, чи відрізняється суттєво балансова вартість рухомого складу від його справедливої вартості станом на кінець звітного періоду. Аналіз ґрунтується на цінових пропозиціях виробників вантажних вагонів, індексах цін, коливаннях валютних курсів після дати останньої переоцінки, рентабельності профільних напрямків діяльності та інших актуальних факторах. Якщо результати аналізу свідчать про те, що справедлива вартість об'єктів основних засобів суттєво відрізняється від їхньої балансової вартості, Компанія проводить додаткову переоцінку із залученням незалежних оцінювачів.

Зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування через економічні фактори. Станом на 31 грудня 2023 року Компанія сторнувала збиток від зменшення корисності (знецінення) основних засобів, який було визнано через фактор економічного знецінення станом на 31 грудня 2022 року. Суттєві оцінки та судження керівництва Компанії, пов'язані з визначенням вартості одиниці, що генерує грошові кошти, при використанні, розкриваються в Примітці 8 разом з чутливістю ключових припущень та зовнішніми/внутрішніми ознаками відсутності або зменшення збитку від зменшення корисності.

Зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування, що знаходяться на тимчасово окупованій території України та територіях, де відбувалися/відбуваються воєнні (бойові) дії. Розмір суми втрат від зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування станом на 31 грудня 2022 року було визначено за допомогою сценаріїв розвитку подій: керівництво застосувало професійні судження щодо очікуваного стану активів у разі повернення та можливої втрати майна з урахуванням впливу воєнних (бойових) дій станом на дату оцінки.

4 Основні бухгалтерські оцінки, судження та припущення (продовження)

Кожному сценарію було присвоєно ймовірність його виконання. Якщо професійні судження керівництва відрізнятимуться від фактичних обставин та подій у майбутньому, у окремій фінансовій звітності Компанії може знадобитися відображення додаткового збитку від зменшення корисності (знецінення) у максимальній сумі або сторнування збитку буде віднесено на прибуток (Примітка 8). Оцінки, використані для визначення суми втрат від зменшення корисності (знецінення), зазнають впливу суттєвої невизначеності, спричиненої подіями в Україні (Примітка 2).

Визначення строку оренди. При визначенні строку оренди, коли Компанія є орендарем, керівництво враховує всі факти та обставини, які створюють економічні стимули для виконання опціону на подовження договору чи невиконання опціону на припинення договору оренди. Опціони на подовження (або періоди часу після строку, визначеного умовами опціонів на припинення оренди) включаються до строку оренди тільки у тому разі, якщо існує достатня впевненість у тому, що договір буде подовжено (або не буде припинено).

Для визначення строку оренди Компанія розділяє договори без права викупу/переходу права власності за видами орендованих активів.

Оренда залізничних вантажних вагонів та локомотивів. (i) Договори з дочірніми підприємствами є стратегічно важливими для бізнесу Компанії. Компанія здійснює контроль над орендодавцями, а отже у керівництва є обґрунтована впевненість, що можливість продовження договорів буде використана. Таким чином, для цих договорів строк оренди, як правило, дорівнює строку служби вантажних вагонів за даними Головного інформаційно-обчислювального центру АТ «Укрзалізниця».

(ii) Договори з партнерами та іншими орендодавцями. Ці договори укладаються Компанією для забезпечення гнучкості в кількості використовуваних вантажних вагонів залежно від попиту на ринку перевезень, а отже Компанія може як укладати нові договори для збільшення вагонного парку, так і не продовжувати чинні договори у разі недостатнього попиту. Таким чином, хоча пролонгація договорів і є ймовірною, у ній відсутня обґрунтована впевненість. Отже, для таких договорів строк оренди дорівнює договірному строку.

Оренда вагонних депо, офісних приміщень та інших активів. Зазвичай Компанія укладає довгострокові договори оренди важливих для діяльності Компанії активів. Однак пролонгація договору відбувається лише за погодження нових умов, що можуть переглядатися при кожному продовженні, і не є певною. У минулому також були приклади, коли окремі договори не продовжувалися або укладалися нові договори зі зміною сфери застосування. Отже, для таких договорів Компанія використовує договірний строк для встановлення строку оренди при первісному визнанні.

Ставка залучення додаткових запозичень орендаря. Компанія для визначення ставки додаткових запозичень орендаря використовує процентні ставки вартості запозичень нефінансовим корпораціям або корпоративному сектору згідно з даними НБУ. Ця статистика наводиться лише за новими кредитами виданими у відповідному періоді та деталізується у розрізі видів валют і строків погашення.

Резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю. Станом на 31 грудня 2023 року резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю за основною діяльністю та іншою дебіторською заборгованістю становив 963 233 тисячі гривень (на 31 грудня 2022 року – 62 959 тисяч гривень). Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року очікування щодо врегулювання дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості за окремими контрагентами не відповідали договірним угодам. Для визначення зменшення корисності (знецінення) керівництво застосувало професійні судження щодо очікуваних строків і сум погашення цієї заборгованості зазначеними контрагентами. Якщо професійні судження керівництва відрізнятимуться від фактичних платежів у майбутньому, у фінансовій звітності Компанії може знадобитися відображення додаткового знецінення дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості або сторнування знецінення буде віднесено на прибуток.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України продовжує змінюватись. Суперечливі положення тлумачаться по-різному. Керівництво вважає, що його тлумачення є доречним та обґрунтованим, проте не існує жодних гарантій того, що податкові органи його не оскаржать.

Операції з пов'язаними сторонами. У процесі звичайної діяльності Компанія здійснює операції з пов'язаними сторонами. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими ставками, використовуються професійні судження.

5 Застосування нових або змінених стандартів та інтерпретацій

Компанія прийняла до застосування такі нові і переглянуті стандарти і тлумачення, а також поправки до них, які набули чинності з 01 січня 2023 року:

- **Зміни МСБО 1 «Подання фінансової звітності» і Практичного керівництва 2 з МСФЗ:** розкриття інформації про облікову політику (опубліковані 12 лютого 2021 року та застосовуються до річних періодів, які починаються з 01 січня 2023 року або після цієї дати). Зміни МСБО 1 вимагають від організації

5 Застосування нових або змінених стандартів та інтерпретацій (продовження)

розкривати суттєву інформацію про облікову політику, а не основні положення облікової політики. Зміни містять визначення суттєвої інформації про облікову політику. У зміненому стандарті також уточнюється, що інформація про облікову політику вважається суттєвою, якщо без неї користувачі фінансової звітності не змогли би зрозуміти іншу суттєву інформацію, наведену у фінансовій звітності. У зміненому стандарті наведено ілюстративні приклади інформації про облікову політику, яка, ймовірно, вважатиметься суттєвою для фінансової звітності організації. Крім того, змінений МСБО 1 уточнює, що несуттєву інформацію про облікову політику розкривати не потрібно. Проте якщо вона розкривається, вона не повинна ускладнювати розуміння суттєвої інформації про облікову політику. На підтримку цих змін також були внесені зміни до Практичного керівництва 2 з МСФЗ «Формування суджень про суттєвість», де містяться рекомендації щодо застосування концепції суттєвості до розкриття інформації про облікову політику.

У результаті внесення цієї поправки Компанія оновила Примітку 3 з метою розкриття лише суттєвої інформації про облікову політику.

- **МСФЗ 17 "Договори страхування" (опублікований 18 травня 2017 року), включаючи зміну МСФЗ 17 (опубліковані 25 червня 2020 року), зміну МСФЗ 17: Перше застосування МСФЗ 17 та МСФЗ 9 – Порівняльна інформація (опубліковані 09 грудня 2021 року).** МСФЗ 17 замінює МСФЗ 4, який дозволяв організаціям застосовувати існуючу практику обліку договорів страхування. Згідно з моделлю оцінки МСФЗ 17, усі грошові потоки базуються на поточних припущеннях, а правила визнання доходу більш узгоджуються з МСФЗ 15, за винятком депозитних компонентів, а дохід не визнається на касовій основі. Деякі страхові контракти виключаються зі сфери дії МСФЗ 17 або обов'язково, або за вибором і обліковуються відповідно до інших стандартів.
- **Зміни МСБО 8: Визначення облікових оцінок** (опубліковані 12 лютого 2021 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються 01 січня 2023 року або після цієї дати). Зміни МСБО 8 уточнюють, як компанії повинні відрізняти зміни облікової політики від змін облікових оцінок.
- **Відстрочені податки, пов'язані з активами та зобов'язаннями, що виникають за однією операцією, – зміни МСБО 12** (опубліковані 07 травня 2021 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з 01 січня 2023 року або після цієї дати). Зміни МСБО 12 стосуються обліку відстроченого податку за такими операціями, як оренда та зобов'язання з виведення активів з експлуатації.
- **Зміни МСБО 12: Міжнародна податкова реформа — Типові правила другого компоненту** (опубліковані 23 травня 2023 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати). Цю зміну було запроваджено у відповідь на заплановане впровадження типових правил другого компонента, опублікованих Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у результаті міжнародної податкової реформи. Змінами передбачено тимчасовий виняток із дотримання вимог щодо визнання та розкриття відстрочених податків відповідно до діючого або практично введеного в дію податкового законодавства, яким запроваджені типові правила другого компонента.

Зазначені нові і переглянуті стандарти і тлумачення, а також поправки до них не мали суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність, якщо інше не вказано вище.

6 Нові положення бухгалтерського обліку

Нижче наведені опубліковані нові стандарти та інтерпретації, що будуть обов'язковими для застосування Компанією у річних періодах, починаючи з 01 січня 2024 року та пізніших періодах. Компанія не застосовувала ці стандарти та інтерпретації до початку їх обов'язкового застосування.

- Продаж чи внесок активів в асоційовану компанію або спільне підприємство інвестором – зміни МСФЗ 10 та МСБО 28 (опубліковані 11 вересня 2014 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з дати, яка буде встановлена РМСБО, або після цієї дати).
- Класифікація зобов'язань у короткострокові або довгострокові – зміни МСБО 1 (опубліковані 23 січня 2020 року та 15 липня 2020 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з 01 січня 2024 року або після цієї дати).
- Класифікація зобов'язань у короткострокові або довгострокові – роз'яснення щодо класифікації довгострокових зобов'язань з ковенантами – зміни МСБО 1 (опубліковані 31 жовтня 2022 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з 01 січня 2024 року або після цієї дати).
- Зобов'язання з оренди при продажу та зворотній оренді – зміни МСФЗ 16 (опубліковані 22 вересня 2022 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з 01 січня 2024 року або після цієї дати).
- Угоди про фінансування постачальника – зміни до МСБО 7 та МСФЗ 7 (опубліковані 25 травня 2023 року і набувають чинності для річних періодів, що починаються з 01 січня 2024 року або після цієї дати).
- Відсутність можливості обміну – зміни до МСБО 21 – поправки вводять вимоги до оцінки того, коли одна валюта може бути обміняна на іншу валюту, а коли це неможливо (опубліковані 15 серпня 2023 року і набувають чинності для річних періодів, що починаються з 01 січня 2025 року або після цієї дати).

6 Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

- Презентація та розкриття у фінансовій звітності – новий МСФЗ 18 (опубліковано 09 квітня 2024 року і набуває чинності для річних періодів, що починаються з 01 січня 2027 року (дострокове застосування допускається)).

Зазначені вище нові або переглянуті стандарти або інтерпретації, які вступили в силу для річних періодів, що починаються 01 січня 2024 року або після цієї дати, ймовірно не матимуть суттєвого впливу на окрему фінансову звітність Компанії.

7 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами

Для цілей цієї фінансової звітності сторони вважаються пов'язаними, якщо одна з них має можливість контролювати іншу, знаходиться під спільним контролем або може мати суттєвий вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових чи операційних рішень. Під час аналізу кожного випадку відносин, що можуть становити відносини між пов'язаними сторонами, звертається увага на суть цих відносин, а не лише на їхню юридичну форму.

Нижче показаний характер відносин з тими пов'язаними сторонами, з якими Компанія проводила значні операції або мала суттєві залишки за такими операціями. Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

31 грудня 2023 р.					
	Материнське підприємство (Прим.1)	Дочірні підприємства (Прим. 9)	Асоційовані та спільні підприємства	Компанії під спільним контролем SCM	Інші пов'язані сторони SCM
Звіт про фінансовий стан					
Активи з права користування	-	130 855	-	668	-
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства	-	703 886	-	-	-
Необоротні активи, утримувані для продажу	-	-	18 623	-	-
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість	-	406 007	194 455	2 229 045	-
Фінансові інвестиції	-	-	-	4	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	-	788 829	-
Чисті активи, які належать учасникам	(6 926 373)	-	-	-	-
Небанківські позикові кошти, включаючи фінансову допомогу, що підлягає поверненню	-	(200 814)	-	(10 240)	(25 640)
Орендні зобов'язання	-	(404 350)	-	(842)	-
Поточні забезпечення	(207 293)	-	-	-	-
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість	-	(324 106)	-	(1 954)	-
Кредиторська заборгованість за одержаними авансами	-	-	-	(556 082)	-
31 грудня 2022 р.					
	Материнське підприємство (Прим.1)	Дочірні підприємства (Прим. 9)	Асоційовані та спільні підприємства	Компанії під спільним контролем SCM	Інші пов'язані сторони SCM
Звіт про фінансовий стан					
Активи з права користування	-	116 264	-	853	-
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства	-	704 632	-	-	-
Необоротні активи, утримувані для продажу	-	-	18 623	-	-
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість	-	192 051	240 894	1 841 748	-
Фінансові інвестиції	-	-	-	5 759	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	-	857 567	-
Чисті активи, які належать учасникам	(5 859 291)	-	-	-	-
Небанківські позикові кошти, включаючи фінансову допомогу, що підлягає поверненню	-	-	-	-	(25 640)
Орендні зобов'язання	-	(403 940)	-	(1 044)	-
Поточні забезпечення	(86 720)	-	-	-	-
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість	-	(292 194)	-	(1 588)	-
Кредиторська заборгованість за одержаними авансами	-	-	-	(632 170)	-

7 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Фінансова допомога, що підлягає поверненню

У 2023 та 2022 роках Компанія надала та отримала від пов'язаних сторін безвідсоткову фінансову допомогу, деноміновану в гривні, що підлягає поверненню, з короткостроковими строками погашення. Грошові потоки, що були включені у звіт про рух грошових коштів, становили:

	Інвестиційна діяльність, надходження / (відтік)	Фінансова діяльність, надходження / (відтік)
2023 рік		
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	(1 521 919)	211 054
2022 рік		
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	(1 860 783)	(1 892 538)

У наведеній вище таблиці з розкриттям залишків по операціях з пов'язаними сторонами балансову вартість дебіторської заборгованості за фінансовою допомогою, що підлягає поверненню, включено до рядку «Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість» у наступних сумах:

31 грудня 2023 р. 31 грудня 2022 р.

Фінансова допомога, що підлягає поверненню	2 778 159	2 146 034
--	-----------	-----------

Нижче наведено статті доходів та витрат по операціях з пов'язаними сторонами за 2023 рік:

	2023 рік				
Звіт про сукупний дохід, прибуток або збиток	Материнське підприємство (Прим.1)	Дочірні підприємства (Прим. 9)	Асоційовані та спільні підприємства	Компанії під спільним контролем SCM	Інші пов'язані сторони SCM
Дохід від реалізації:	-	137 362	240	6 382 233	1 603
Включаючи організацію перевезень у власних (орендованих) вагонах	-	2 431	-	6 352 698	1 603
Послуги з ремонту та інші послуги	-	128 286	-	3 900	-
Дохід від реалізації товарів	-	24	-	23 335	-
Дохід від оренди / суборенди	-	6 621	240	2 300	-
Інші операційні доходи / (витрати), чиста сума	-	161 013	258	47 833	-
Збиток від зменшення корисності фінансових активів	-	(38 960)	(18 006)	(829 906)	(113)
Інші доходи, пов'язані з орендними зобов'язаннями	-	28 458	-	6	-
Дивіденди одержані	-	78 100	-	-	-
Процентні доходи за банківськими депозитами та поточними рахунками	-	-	-	38 986	-
Закупки:	-	(210 176)	-	(93 478)	-
Включаючи отримання послуг	-	(79 948)	-	(17 907)	-
Короткострокову оренду	-	(13 600)	-	-	-
Придбання ТМЦ	-	(116 628)	-	(75 571)	-
Амортизація та знецінення активів з права користування	-	(58 060)	-	(480)	-
Спонсорські та доброчинні внески	-	-	-	(91)	-
Фінансова допомога, яка не підлягає поверненню	-	(200)	-	(48 490)	-
Фінансові витрати, пов'язані з орендними зобов'язаннями	-	(24 229)	-	(130)	-
Дивіденди учасникам, класифіковані як витрати	(120 573)	-	-	-	-
Дооцінка чистих активів, класифікованих як фінансові зобов'язання	(1 067 082)	-	-	-	-

7 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Нижче наведено статті доходів та витрат по операціях з пов'язаними сторонами за 2022 рік:

Звіт про сукупний дохід, прибуток або збиток	2022 рік				
	Материнське підприємство (Прим.1)	Дочірні підприємства (Прим. 9)	Асоційовані та спільні підприємства	Компанії під спільним контролем SCM	Інші пов'язані сторони SCM
Дохід від реалізації:	-	293 733	121	7 301 818	123
Включаючи організацію перевезень у власних (орендованих) вагонах	-	-	-	7 263 182	123
Послуги з ремонту та інші послуги	-	266 516	-	5 183	-
Дохід від реалізації товарів	-	616	-	8 083	-
Дохід від оренди / суборенди	-	26 601	121	25 370	-
Інші операційні доходи / (витрати), чиста сума	-	1 273	40	20 300	-
Збиток від зменшення корисності фінансових активів	-	(1 495)	(3 306)	(16 968)	(42)
Інші доходи, пов'язані з орендними зобов'язаннями	-	218 709	-	164	-
Дивіденди одержані	-	122 560	-	-	-
Процентні доходи за банківськими депозитами та поточними рахунками	-	-	-	33 259	-
Закупки:	-	(146 010)	(3)	(33 387)	-
Включаючи отримання послуг	-	(85 185)	-	(24 696)	-
Короткострокову оренду	-	(34 344)	(3)	-	-
Придбання ТМЦ	-	(26 481)	-	(8 691)	-
Амортизація та знецінення активів з права користування	-	(233 202)	-	(524)	-
Спонсорські та добродійні внески	-	-	-	(167)	-
Фінансова допомога, яка не підлягає поверненню	-	(40 000)	-	(330 000)	-
Фінансові витрати, пов'язані з орендними зобов'язаннями	-	(118 680)	-	(169)	-
Дивіденди учасникам, класифіковані як витрати	(86 720)	-	-	-	-
Дооцінка чистих активів, класифікованих як фінансові зобов'язання	(176 088)	-	-	-	-

Винагорода управлінському персоналу

У 2023 році винагорода провідного управлінського персоналу Компанії складалась із поточної заробітної плати, премій, інших винагород та відповідних відрахувань до фондів соціального страхування у загальній сумі 88 640 тисяч гривень (у 2022 році – 183 111 тисяч гривень).

Застава

Станом на 31 грудня 2023 року Компанія надала в заставу за банківськими позиками пов'язаних сторін, що розміщені в пов'язаному банку, основні засоби (напіввагони) балансовою вартістю 221 313 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року – 185 699 тисяч гривень). Зобов'язання Компанії, як заставодавця, у разі звернення стягнення на предмет застави, обмежується вартістю переданих основних засобів. Загальна сума зобов'язань пов'язаних сторін складає в номінальній сумі 9 764 тисячі доларів США та 514 тисяч євро, що є еквівалентом 392 529 тисяч гривень станом на 31 грудня 2023 року та 9 772 тисячі доларів США та 503 тисячі євро, що є еквівалентом 376 964 тисяч гривень станом на 31 грудня 2022 року. В умовах повномасштабного вторгнення пов'язані сторони-позичальники дотримуються вимог кредитних договорів, не порушуючи строків погашення, відповідно, питання звернення стягнення на основні засоби Компанії не розглядалось банком протягом звітної та порівняльного періодів, а також на дату випуску цієї фінансової звітності.

8 Основні засоби та активи з права користування

Основні засоби

Рух основних засобів був таким:

	Залізничні вантажні вагони	Інші транс- портні засоби	Будівлі та споруди	Машини та облад- нання	Інші основні засоби	Незавер- шені капі- тальні інвестиції	Всього
Переоцінена або первісна вартість							
На 1 січня 2022 р.	6 852 346	71 566	6 887	245 842	31 431	78 699	7 286 771
Надходження	72 082	-	-	-	-	16 913	88 995
Переведення до іншої категорії	31 571	-	-	263	791	(32 625)	-
Переведення з/до категорії - активи з права користування	85 749	1 499	-	-	-	-	87 248
Вибуття	(464 297)	-	-	(16)	(6 133)	(8 353)	(478 799)
На 31 грудня 2022 р.	6 577 451	73 065	6 887	246 089	26 089	54 634	6 984 215
Надходження	6 749	-	-	-	-	6 835	13 584
Переведення до іншої категорії	12 407	(576)	-	5 169	673	(17 673)	-
Переведення з/до категорії - активи з права користування	164 791	-	-	-	-	-	164 791
Вибуття	(250 631)	-	-	(26)	(223)	(8 909)	(259 789)
На 31 грудня 2023 р.	6 510 767	72 489	6 887	251 232	26 539	34 887	6 902 801
Знос та знецінення							
На 1 січня 2022 р.	(1 601 514)	(24 268)	(469)	(117 762)	(19 428)	-	(1 763 441)
Амортизація	(319 776)	(458)	(234)	(8 682)	(2 056)	-	(331 206)
Переведення з/до категорії - активи з права користування	(2 700)	(1 499)	-	-	-	-	(4 199)
Збиток від зменшення корисності, визнаний у прибутку чи збитку	(638 304)	(1 985)	(105)	(81 083)	(2 161)	(878)	(724 516)
Збиток від зменшення корисності, визнаний у іншому сукупному доході	(981 971)	-	-	-	-	-	(981 971)
Вибуття	464 297	-	-	8	1 049	-	465 354
На 31 грудня 2022 р.	(3 079 968)	(28 210)	(808)	(207 519)	(22 596)	(878)	(3 339 979)
Амортизація	(271 599)	(225)	(231)	(7 590)	(1 312)	-	(280 957)
Переведення з/до категорії - активи з права користування	(114 417)	-	-	-	-	-	(114 417)
Сторнування збитку від зменшення корисності, визнаного у прибутку чи збитку	227 769	-	-	-	-	-	227 769
Сторнування збитку від зменшення корисності, визнаного у іншому сукупному доході	648 216	-	-	-	-	-	648 216
Інші зміни	11 399	(11 399)	-	-	-	-	-
Вибуття	62 951	-	-	24	176	-	63 151
На 31 грудня 2023 р.	(2 515 649)	(39 834)	(1 039)	(215 085)	(23 732)	(878)	(2 796 217)
Залишкова вартість основних засобів							
На 31 грудня 2022 р.	3 497 483	44 855	6 079	38 570	3 493	53 756	3 644 236
На 31 грудня 2023 р.	3 995 118	32 655	5 848	36 147	2 807	34 009	4 106 584

8 Основні засоби та активи з права користування (продовження)

Активи з права користування

Рух активів з права користування був таким:

	Залізничні вантажні вагони	Інші транс- портні засоби	Будівлі та споруди	Машини та облад- нання	Інші основні засоби	Незавер- шені капітальні інвестиції	Всього
Первісна вартість							
На 1 січня 2022 р.	5 360 680	4 071	100 358	12 536	-	-	5 477 645
Надходження	33 007	-	-	-	-	-	33 007
Переоцінка орендного зобов'язання	(2 783 076)	-	(2 296)	(2 352)	-	-	(2 787 724)
Переведення з/до категорії – основні засоби	(85 749)	(1 499)	-	-	-	-	(87 248)
Вибуття	(1 804 188)	(328)	-	-	-	-	(1 804 516)
На 31 грудня 2022 р.	720 674	2 244	98 062	10 184	-	-	831 164
Надходження	65 631	1 465	6	-	-	-	67 102
Переоцінка орендного зобов'язання	85 115	154	11 563	(1 275)	-	-	95 557
Переведення з/до категорії – основні засоби	(164 791)	-	-	-	-	-	(164 791)
Переведення до іншої категорії	(1 548)	-	-	1 548	-	-	-
Вибуття	(307 128)	(229)	-	-	-	-	(307 357)
На 31 грудня 2023 р.	397 953	3 634	109 631	10 457	-	-	521 675
Амортизація та знецінення							
На 1 січня 2022 р.	(1 744 206)	(2 734)	(58 093)	(5 197)	-	-	(1 810 230)
Амортизація	(259 346)	(641)	(20 260)	(2 753)	-	-	(283 000)
Переведення з/до категорії – основні засоби	2 700	1 499	-	-	-	-	4 199
Збиток від зменшення корисності, визнаний у прибутку чи збитку	(32 638)	-	-	-	-	-	(32 638)
Вибуття	1 455 506	215	-	-	-	-	1 455 721
На 31 грудня 2022 р.	(577 984)	(1 661)	(78 353)	(7 950)	-	-	(665 948)
Амортизація	(76 844)	(641)	(17 985)	(1 650)	-	-	(97 120)
Сторнування збитку від зменшення корисності, визнаного у прибутку чи збитку	471	-	-	-	-	-	471
Переведення з/до категорії – основні засоби	114 417	-	-	-	-	-	114 417
Вибуття	275 302	193	-	-	-	-	275 495
На 31 грудня 2023 р.	(264 638)	(2 109)	(96 338)	(9 600)	-	-	(372 685)
Залишкова вартість активів з права користування							
На 31 грудня 2022 р.	142 690	583	19 709	2 234	-	-	165 216
На 31 грудня 2023 р.	133 315	1 525	13 293	857	-	-	148 990
Залишкова вартість основних засобів та активів з права користування							
На 31 грудня 2022 р.	3 640 173	45 438	25 788	40 804	3 493	53 756	3 809 452
На 31 грудня 2023 р.	4 128 433	34 180	19 141	37 004	2 807	34 009	4 255 574

8 Основні засоби та активи з права користування (продовження)

Переоцінка та вибуття активів з права користування.

Збільшення або зменшення первісної вартості активів з права користування відбувається за рахунок переоцінки орендних зобов'язань, пов'язаної і) зі зміною майбутніх орендних платежів внаслідок зміни індексу або ставки, ii) зі зміною строку оренди.

Вибуття первісної вартості та накопиченої амортизації й знецінення активів з права користування відбувається в результаті часткового або повного припинення оренди.

Зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування.

2023 рік. В зв'язку зі стабілізацією та адаптуванням використання рухомого складу Компанії в умовах триваючої збройної агресії Російської Федерації проти України, очікуваним позитивним ефектом від зниження експлуатаційних витрат у 2024-2025 роках та покращенням макроекономічних показників керівництво Компанії дійшло висновку, що станом на 31 грудня 2023 року наявні ознаки того, що збитку від зменшення корисності (знецінення) рухомого складу, визнаного станом на 31 грудня 2022 року, вже немає або він може зменшитися, а саме наявні свідчення, які вказують, що економічна ефективність рухомого складу поступово відновлюється порівняно з очікуваннями на кінець 2022 року.

Отже Компанія зробила оцінку вартості рухомого складу (напіввагонів, вагонів-хоперів для транспортування окатишів та агломерату) при використанні станом на 31 грудня 2023 року, застосовуючи метод на основі теперішньої вартості оцінених майбутніх грошових потоків. Сума очікуваного відшкодування основних засобів станом на 31 грудня 2023 року перевищила балансову вартість рухомого складу, що призвело до повного відновлення корисності знецінених активів. Сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) було визнано у Собівартості та в Іншому сукупному доході у Звіті про сукупний дохід (Примітка 8 Рух зменшення корисності (знецінення) основних засобів, визнаного через економічні фактори).

Наступні оцінки, судження та ключові припущення були використані Компанією при обчисленні вартості при використанні станом на 31 грудня 2023 року:

(i) прогноз майбутніх грошових потоків для одиниці, яка генерує грошові кошти, охоплює період часу, який дорівнює очікуваному строку корисного використання рухомого складу станом на дату оцінки;

(ii) оцінка грошових потоків базується на показниках річного бізнес-плану, затвердженого керівництвом Компанії, а також на довгострокових прогнозах зміни середньорічного доходу на один вантажний вагон та зміни експлуатаційних витрат, що залежить від циклічності проведення ремонтів вантажних вагонів;

(iii) прогноз середньорічного доходу на один вантажний вагон враховує фактично досягнуті результати у 2023 році та базується на помірному підході, що у 2024 році середньорічний дохід на 1 вагон у доларовому еквіваленті несуттєво скоротиться на 6% та протримається на цьому рівні і протягом наступних двох років. Починаючи з 2027 року середньорічний дохід змінюється в прив'язці до зміни макропоказників: індексу цін виробників промислової продукції;

(iv) значна економія в експлуатаційних витратах річного бізнес-плану досягається за рахунок використання у ремонтних роботах деталей, вузлів та інших запасних частин, які утворюються від вибуття (демонтажу) власних вантажних вагонів Компанії та її дочірніх підприємств переважно через незадовільний технічний стан, який не підлягає відновленню, та/або закінчення строку експлуатації;

(v) операційні показники та витрати 2024-2025 років враховують прогнози щодо очікуваного прямування вантажних вагонів, які тимчасово не будуть використовуватись у залізничних перевезеннях, у відстій;

(vi) теперішня вартість майбутніх грошових потоків визначається з використанням середньозваженої вартості капіталу після оподаткування за ставкою 25,4% для грошового потоку, номінованого в доларах США. Порівняно з 2022 роком ставка дисконту зменшилась на 2 відсоткові пункти, але її рівень, як і у минулому році, знаходиться під впливом невизначеності та ризиків у зовнішньому середовищі на звітну дату. Війна в Україні значно вплинула на премію за ризик країни, за рахунок якої відбулося суттєве зростання показника середньозваженої вартості капіталу Компанії та її дочірніх підприємств порівняно з показниками до повномасштабного вторгнення.

Визначена вартість при використанні найбільш чутлива до зміни середньозваженої вартості капіталу та середньорічного доходу на один вантажний вагон:

якщо середньозважена вартість капіталу після оподаткування буде вищою на 1%, це призведе до часткового відновлення корисності рухомого складу – визнане сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) було би менше на 40 727 тисяч гривень;

якщо середньорічний дохід на один вантажний вагон буде нижчим на 5%, це також призведе до часткового

8 Основні засоби та активи з права користування (продовження)

відновлення корисності рухомого складу – визнане сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) було би менше на 238 787 тисяч гривень.

Прогнозні оцінки майбутніх грошових потоків станом на 31 грудня 2023 року базуються на обґрунтованих та прийнятих ключових припущеннях, які відображають найкращу оцінку комплексу економічних умов, що існуватимуть протягом решти строку корисного використання рухомого складу. Використані оцінки зазнають впливу суттєвої невизначеності, спричиненої подіями в Україні (Примітка 2 та 3), та в залежності від розвитку майбутніх подій вартість рухомого складу при використанні буде або збільшуватись, або наражатись на додаткове зменшення.

2022 рік. Станом на 31 грудня 2022 року за результатами оцінки вартості рухомого складу при використанні Компанія визнала збиток від зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування за договорами лізингу з правом викупу та/або переходом права власності.

При обчисленні вартості при використанні **станом на 31 грудня 2022 року** Компанія використовувала наступні **оцінки, судження та ключові припущення**:

(i) прогноз майбутніх грошових потоків для одиниці, яка генерує грошові кошти, охоплює період часу, який дорівнює очікуваному строку корисного використання рухомого складу станом на дату оцінки;

(ii) оцінка грошових потоків базується на показниках річного бізнес-плану, затвердженого керівництвом Компанії, а також на довгострокових прогнозах зміни середньорічного доходу на один вантажний вагон та зміни експлуатаційних витрат, що залежить від циклічності проведення ремонтів вантажних вагонів;

(iii) прогноз середньорічного доходу на один вантажний вагон враховує фактично досягнуті результати у 2022 році та базується на консервативному підході, що у 2023 році середньорічний дохід на 1 вагон у доларовому еквіваленті скоротиться на 25% та протримається на цьому рівні і протягом наступних двох років. У розрахунку прийнято припущення, що з 2026 року відбудеться підвищення середньорічного доходу на один вантажний вагон на 20% порівняно із середнім доходом у попередньому році, яке обумовлене поступовим відновленням роботи підприємств та економіки. Починаючи з 2027 року середньорічний дохід змінюється в прив'язці до зміни макрпоказників: індексу споживчих цін;

(iv) операційні показники та витрати 2023-2024 років коригуються внаслідок очікуваного прямування вантажних вагонів, які тимчасово не будуть використовуватись у залізничних перевезеннях, у відстій;

(v) теперішня вартість майбутніх грошових потоків визначається з використанням середньозваженої вартості капіталу після оподаткування за ставкою 27,6% для грошового потоку, номінованого в доларах США. Порівняно з 2021 роком ставка дисконту істотно змінилася через збільшення невизначеності та ризиків у зовнішньому середовищі на звітну дату. Війна в Україні значно вплинула на премію за ризик країни, за рахунок якої відбулося суттєве зростання показника середньозваженої вартості капіталу Компанії та її дочірніх підприємств станом на 31 грудня 2022 року.

Визначена вартість при використанні була найбільш чутлива до зміни середньозваженої вартості капіталу та середньорічного доходу на один вантажний вагон:

якщо середньозважена вартість капіталу після оподаткування була вищою на 1%, це призводило до додаткового зменшення корисності (знецінення) рухомого складу на суму 108 227 тисяч гривень (у тому числі на 75 210 тисяч зменшувався резерв переоцінки);

якщо середньорічний дохід на один вантажний вагон був вищим на 5%, це призводило до відновлення корисності рухомого складу у сумі 303 970 тисяч гривень (у тому числі до збільшення резерву переоцінки на 215 359 тисяч гривень в порівнянні з розрахунком, якби дохід на один вагон не змінювався).

8 Основні засоби та активи з права користування (продовження)

Рух зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування, визнаного через економічні фактори.

Сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) залізничних вантажних вагонів у 2023 році обліковане таким чином:

	Визнано у складі прибутку (збитку)	Визнано у складі іншого сукупного доходу	Всього
2023 рік			
Сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення), основні засоби	214 126	630 426	844 552
Сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення), активи з права користування	-	-	-
Всього сторнування збитків від зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування	214 126	630 426	844 552

Зменшення корисності (знецінення) залізничних вантажних вагонів у 2022 році обліковане таким чином:

	Визнано у складі прибутку (збитку)	Визнано у складі іншого сукупного доходу	Всього
2022 рік			
Збиток від зменшення корисності (знецінення), основні засоби	(241 167)	(695 793)	(936 960)
Збиток від зменшення корисності (знецінення), активи з права користування	(15 712)	-	(15 712)
Всього збитків від зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування	(256 879)	(695 793)	(952 672)

Зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування, що знаходяться на тимчасово окупованій території України та територіях, де відбувалися/відбуваються воєнні (бойові) дії.

Протягом 2023 року не відбулося суттєвих змін, пов'язаних з основними засобами, що знаходяться на тимчасово окупованій території України та територіях, де відбувалися/відбуваються воєнні (бойові) дії, окрім часткового відновлення доступу до залізничних вантажних вагонів на деяких деокупованих територіях та територіях, де відбувалися/відбуваються воєнні (бойові) дії. Відновлення фізичного контролю над цими активами призвело до сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення), яке було визнано у інших операційних доходах та в іншому сукупному доході:

	Визнано у складі прибутку (збитку)	Визнано у складі іншого сукупного доходу	Всього
2023 рік			
Сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення), основні засоби	13 643	17 790	31 433
Сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення), активи з права користування	471	-	471
Всього сторнування збитків від зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування	14 114	17 790	31 904
2022 рік			
Збиток від зменшення корисності (знецінення), основні засоби	(483 349)	(286 178)	(769 527)
Збиток від зменшення корисності (знецінення), активи з права користування	(16 926)	-	(16 926)
Всього збитків від зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування	(500 275)	(286 178)	(786 453)

8 Основні засоби та активи з права користування (продовження)

Станом на 31 грудня 2023 року залишкова вартість основних засобів, що знаходяться на тимчасово окупованій території України та територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, становить 41 042 тисячі гривень (станом на 31 грудня 2022 року залишкова вартість основних засобів та активів з права користування - 45 595 тисяч гривень).

Справедлива вартість основних засобів

Залізничні вантажні вагони були переоцінені до ринкової вартості станом на 31 грудня 2018 року. Оцінка була проведена незалежним оцінювачем.

Станом на 31 грудня 2023 року Компанія дійшла висновку, що проведення додаткової переоцінки в поточних умовах (Примітка 2) не є доцільним оскільки розрахована на звітну дату вартість рухомого складу при використанні суттєво не перевищила балансову вартість, яку б визначили, якби збиток від зменшення корисності (знецінення) не визнавали для активів в попередньому році. Станом на 31 грудня 2022 року Компанія також не проводила додаткової переоцінки через те, що можлива дооцінка за рахунок зростання вартості будівництва нових вантажних вагонів повністю нівелювалася економічним знеціненням рухомого складу.

Станом на 31 грудня 2023 року балансова вартість вагонів становила 6 2 239 485 тисяч гривень, якби вагони обліковувалися за первісною вартістю мінус знос та зменшення корисності (знецінення) (на 31 грудня 2022 року – 2 095 836 тисяч гривень).

Основні засоби в заставі

Станом на 31 грудня 2023 року залізничні вагони балансовою вартістю 221 313 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року – 185 699 тисяч гривень) були надані в заставу як забезпечення банківських позик пов'язаних сторін (Примітка 7).

Незавершені капітальні інвестиції

Незавершені капітальні інвестиції, представлені у Звіті про фінансовий стан, на 31 грудня 2023 року включали передоплати за основні засоби в сумі 1 580 тисяч гривень, витрати на придбання (виготовлення) основних засобів у сумі 32 429 тисяч гривень та витрати на придбання нематеріальних активів у сумі 82 тисячі гривень (на 31 грудня 2022 року – передоплати за основні засоби в сумі 27 484 тисячі гривень, витрати на придбання (виготовлення) основних засобів у сумі 26 272 тисячі гривень та витрати на придбання нематеріальних активів у сумі 231 тисяча гривень).

9 Довгострокові фінансові інвестиції: інвестиції в дочірні підприємства

Інвестиції в дочірні підприємства обліковуються за методом собівартості та включають такі об'єкти інвестування:

Назва дочірнього підприємства	Країна реєстра- ції	31 грудня 2023 р.		31 грудня 2022 р.	
		Частка володіння, %	Балансова вартість	Частка володіння, %	Балансова вартість
Приватне акціонерне товариство «Лізингова компанія «Укртранслізинг»	Україна	49,96%	660 251	49,96%	660 251
Корпорація «Міжрегіональний промисловий союз»	Україна	99,95%	34 069	99,73%	33 994
Інші інвестиції в дочірні підприємства	Україна	99,00% - 100%	9 566	99,00% - 100%	10 387
Всього інвестицій в дочірні підприємства			703 886		704 632

Компанія провела тестування на зменшення корисності (знецінення) фінансових активів, класифікованих як інвестиції в дочірні підприємства, і визначила, що станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року балансова вартість значних інвестицій в окремій фінансовій звітності не перевищує балансової вартості чистих активів об'єктів інвестування, тобто ознаки зменшення корисності відсутні.

10 Запаси

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Виробничі запаси	196 300	104 763
Незавершене виробництво	672	840
Всього товарно-матеріальних запасів	196 972	105 603

11 Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Дебіторська заборгованість за надані послуги з організації перевезень та експедиції вантажів	25 440	28 573
Дебіторська заборгованість за надані послуги з ремонту залізничних вагонів	11 583	9 557
Інша дебіторська заборгованість за основною діяльністю	29 669	24 107
Резерв під очікувані кредитні збитки	(2 744)	(6 348)
Всього дебіторської заборгованості за основною діяльністю	63 948	55 889
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	3 736 198	2 214 280
Інша дебіторська заборгованість	12 117	10 307
Резерв під очікувані кредитні збитки	(960 489)	(56 611)
Всього іншої поточної дебіторської заборгованості	2 787 826	2 167 976
Всього фінансової дебіторської заборгованості	2 851 774	2 223 865

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року справедлива вартість дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої фінансової дебіторської заборгованості Компанії приблизно дорівнює її балансовій вартості.

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року частка валютної фінансової дебіторської заборгованості становить менше 1%.

Компанія застосовує спрощений підхід до створення резервів під очікувані кредитні збитки, передбачений МСФЗ 9, до дебіторської заборгованості за основною діяльністю. Рівні очікуваних збитків ґрунтуються на середній річній доходності до погашення корпоративних облігацій українських компаній, скоригованій на безризикову ставку та очікуваний строк погашення. Якщо кредитний ризик дебітора значно змінюється після дати визнання відповідної дебіторської заборгованості, рівень очікуваних збитків переглядається з урахуванням індивідуальної оцінки кредитної якості клієнта та прогнозованої інформації. В результаті перегляду періоду до очікуваної дати погашення, що застосовується для визначення кредитного збитку, Компанія визнала додаткове зменшення корисності (знецінення) дебіторської заборгованості за фінансовою допомогою, що підлягає поверненню та була надана пов'язаним сторонам (Примітка 7).

У таблиці далі пояснюються зміни в сумі оціночного резерву під очікувані кредитні збитки від дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості з початку до закінчення річного періоду:

	2023 рік	2022 рік
Залишок на 1 січня	62 959	8 203
Нові інструменти, придбані або створені протягом періоду	109 877	370 615
Фінансові активи, визнання яких припинене за період	(113 489)	(337 339)
Зміни оцінок та припущень	903 886	21 480
Всього збільшення резерву під очікувані кредитні збитки у складі прибутку чи збитку за період	900 274	54 756
Залишок на 31 грудня	963 233	62 959

На початку січня 2024 року Компанія повністю припинила визнання дебіторської заборгованості за фінансовою допомогою, що підлягає поверненню, у валовій балансовій сумі 3 061 392 тисячі гривень та одночасно визнала новий фінансовий актив у тому ж розмірі. В результаті погашення та надання фінансової допомоги, що

11 Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість (продовження)

підлягає поверненню, відбулось передавання фінансового активу між пов'язаними сторонами під спільним контролем однієї і тієї ж сторони. З огляду на переглянуті очікування щодо періоду погашення, що застосовується для визначення кредитного збитку від даної дебіторської заборгованості, загальні кредитні ризики станом на 31 грудня 2023 року були збільшені. Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків був розрахований як річна ставка середньої дохідності до погашення корпоративних облігацій пов'язаних компаній, скоригована на безризикову ставку. Станом на 31 грудня 2023 року резерв під очікувані кредитні збитки за цим інструментом становив 857 189 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року – 24 271 тисячу гривень).

Нижче представлено аналіз поточної фінансової дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості та резерву під очікувані кредитні збитки за кредитною якістю станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року:

31 грудня 2023 р.				
	Річний рівень збитків	Валова балансова вартість	ОКЗ за весь строк	Балансова вартість
				Основа
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю від пов'язаних сторін – кредитно-знецінена	100%	42	(42)	-
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю – кредитно-знецінена	100%	206	(206)	-
Фінансова допомога, що підлягає поверненню – кредитно-знецінена	100%	37 603	(37 603)	-
Інша дебіторська заборгованість – кредитно-знецінена	100%	2 449	(2 449)	-
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований індивідуальний підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		40 300	(40 300)	-
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю від пов'язаних сторін	18,5–40,7%	29 500	(433)	29 067
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю	26,6%	36 944	(2 063)	34 881
Фінансова допомога, що підлягає поверненню, надана пов'язаним сторонам	28%	3 698 596	(920 437)	2 778 159
Інша дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін	-	3 395	-	3 395
Інша дебіторська заборгованість	-	6 272	-	6 272
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований груповий підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		3 774 707	(922 933)	2 851 774
Всього поточної фінансової дебіторської заборгованості		3 815 007	(963 233)	2 851 774

Індивідуальний рівень, що ґрунтується на очікуваних грошових потоках та прогнозній інформації

Середня дохідність до погашення корпоративних облігацій, скоригована на очікуваний строк погашення

11 Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість (продовження)

				31 грудня 2022 р.	
	Річний рівень збитків	Валова балансова вартість	ОКЗ за весь строк	Балансова вартість	Основа
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю від пов'язаних сторін – кредитно-знецінена	100%	45	(45)	-	
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю – кредитно-знецінена	100%	310	(310)	-	Індивідуальний рівень, що ґрунтується на очікуваних грошових потоках та прогнозній інформації
Фінансова допомога, що підлягає поверненню – кредитно-знецінена	66,7-100%	37 603	(20 356)	17 247	
Інша дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін – кредитно-знецінена	100%	3 164	(3 164)	-	
Інша дебіторська заборгованість – кредитно-знецінена	100%	2 449	(2 449)	-	
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований індивідуальний підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		43 571	(26 324)	17 247	
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю від пов'язаних сторін	42-52,3%	32 897	(2 288)	30 609	
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю	66,7%	28 985	(3 704)	25 281	Середня дохідність до погашення корпоративних облігацій, скоригована на очікуваний строк погашення
Фінансова допомога, що підлягає поверненню, надана пов'язаним сторонам	45,9%	2 176 677	(30 643)	2 146 034	
Інша дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін	-	3 729	-	3 729	
Інша дебіторська заборгованість	-	965	-	965	
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований груповий підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		2 243 253	(36 635)	2 206 618	
Всього поточної фінансової дебіторської заборгованості		2 286 824	(62 959)	2 223 865	

12 Грошові кошти та їх еквіваленти

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Банківські депозити строком до 3 місяців	486 175	522 735
Поточні рахунки	303 417	336 137
Резерв під очікувані кредитні збитки	(542)	(1 300)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	789 050	857 572

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року усі грошові кошти та їх еквіваленти не прострочені, їхня справедлива вартість приблизно дорівнює балансовій вартості.

Станом на 31 грудня 2023 року 62% грошових коштів та їх еквівалентів було деноміновано у доларах США, 34% - у гривнях та 4% - у євро (на 31 грудня 2022 року - 56% у доларах США, 41% - у гривнях, 3% - у євро).

Значна частина грошових коштів та їх еквівалентів розміщена у пов'язаному банку (Примітка 7).

Далі подано аналіз грошових коштів та їх еквівалентів за кредитною якістю:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Рейтинг за оцінкою рейтингової агенції Fitch Ratings:		
- «CCC-»	789 045	857 567
Без рейтингу	5	5
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	789 050	857 572

12 Грошові кошти та їх еквіваленти (продовження)

У таблиці далі пояснюються зміни в сумі оціночного резерву під очікувані кредитні збитки від грошових коштів та їх еквівалентів з початку до закінчення річного періоду:

	2023 рік	2022 рік
Залишок на 1 січня	1 300	6 199
Нові інструменти, придбані або створені протягом періоду	20 344	2 293
Фінансові активи, визнання яких припинене за період	(21 102)	(7 192)
Всього зменшення резерву під очікувані кредитні збитки у складі прибутку чи збитку за період	(758)	(4 899)
Залишок на 31 грудня	542	1 300

13 Позикові кошти та інші зобов'язання

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Довгострокові		
Чисті активи, які належать учасникам	6 926 373	5 859 291
Небанківські позикові кошти	-	4 716
Зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	60 005	76 194
	6 986 378	5 940 201
Поточні		
Небанківські позикові кошти	241 516	79 995
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	-	30 148
Зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	328 248	350 041
ПДВ, який належить до зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності	42 503	44 124
Інше	3 887	2 670
	616 154	506 978
<i>Всього класифіковано як чисті активи, які належать учасникам</i>	<i>6 926 373</i>	<i>5 859 291</i>
<i>Всього класифіковано як зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності</i>	<i>388 253</i>	<i>426 235</i>
<i>Всього класифіковано як небанківські позикові кошти</i>	<i>241 516</i>	<i>84 711</i>
<i>Всього класифіковано як зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності</i>	<i>-</i>	<i>30 148</i>
<i>ПДВ, який належить до зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності</i>	<i>42 503</i>	<i>44 124</i>
Всього позикових коштів та інших фінансових зобов'язань	7 598 645	6 444 509
Всього інших нефінансових зобов'язань	3 887	2 670
Всього позикових коштів та інших зобов'язань	7 602 532	6 447 179

13 Позикові кошти та інші зобов'язання (продовження)

а) Чисті активи, які належать учасникам

Далі показано кумулятивне збільшення чистих активів, які належать учасникам Компанії, протягом звітного періоду:

	Сплачений капітал (аналогічно Зареєстрованому капіталу) ²	Резерв переоцінки (аналогічно Капіталу у дооцінках)	Накопичена переоцінка (аналогічно Резервному капіталу)	Накопичена переоцінка за вирахуванням резерву переоцінки Накопичена переоцінка (аналогічно Нерозподіленому прибутку (непокритому збитку))	Всього чисті активи, які належать учасникам
Залишок на 1 січня 2022 р.	1 218 000	1 942 470	28 521	2 494 212	5 683 203
Переоцінка чистих активів (аналогічно Чистому фінансовому результату) ¹	-	-	-	1 068 024	1 068 024
Переоцінка чистих активів (аналогічно Дивідендам учасникам, класифікованим як витрати)	-	-	-	(86 720)	(86 720)
Переоцінка чистих активів (аналогічно Іншому сукупному збитку)	-	(805 216)	-	-	(805 216)
Всього переоцінка чистих активів, які належать учасникам Компанії	-	(805 216)	-	981 304	176 088
Реалізований резерв переоцінки	-	(137 704)	-	137 704	-
Залишок на 31 грудня 2022 р.	1 218 000	999 550	28 521	3 613 220	5 859 291
Переоцінка чистих активів (аналогічно Чистому фінансовому результату) ¹	-	-	-	656 118	656 118
Переоцінка чистих активів (аналогічно Дивідендам учасникам, класифікованим як витрати)	-	-	-	(120 573)	(120 573)
Переоцінка чистих активів (аналогічно Іншому сукупному доходу)	-	531 537	-	-	531 537
Всього переоцінка чистих активів, які належать учасникам Компанії	-	531 537	-	535 545	1 067 082
Реалізований резерв переоцінки	-	(91 470)	-	91 470	-
Залишок на 31 грудня 2023 р.	1 218 000	1 439 617	28 521	4 240 235	6 926 373

¹ Сума переоцінки чистих активів аналогічна чистому фінансовому результату (прибутку або (збитку)) до вирахування дивідендів учасникам, класифікованих як витрати (Примітка 23).

² У статті "Сплачений капітал (аналогічно Зареєстрованому капіталу)" наводиться сума статутного капіталу, яка формується відповідно до законодавства України.

13 Позикові кошти та інші зобов'язання (продовження)

б) Зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності

Далі показані строки погашення загальної суми зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності без ПДВ:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
До 1 року	346 644	369 801
1 – 5 років	66 858	87 964
Понад 5 років	11 808	3 626
	425 310	461 391
Майбутні фінансові витрати	(37 057)	(35 156)
Чисте зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	388 253	426 235
Прострочені орендні платежі, включаючи нараховані проценти	(199 395)	(212 899)
Заборгованість з погашенням до 1 року	(128 853)	(137 142)
Заборгованість з погашенням після 1 року	60 005	76 194

Приведена вартість майбутніх платежів за зобов'язанням з оренди без права викупу/переходу права власності є такою:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
До 1 року	328 248	350 041
1 – 5 років	56 311	75 025
Понад 5 років	3 694	1 169
Чисте зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	388 253	426 235

Далі показані зміни в сумі зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності за звітний період:

	2023 рік	2022 рік
На 1 січня	426 235	3 980 096
Нова оренда	67 102	33 007
Переоцінка	78 151	(2 813 061)
Погашення	(157 526)	(286 218)
Проценти нараховані	28 844	126 248
Проценти сплачені	(4 442)	(63 926)
Припинення оренди	(50 670)	(571 962)
Припинення визнання зобов'язань з оренди, зумовлене зміною нарахованих орендних платежів	-	(7 791)
Курсові різниці (вбудований похідний інструмент)	606	29 756
Інші зміни	(47)	86
На 31 грудня	388 253	426 235

в) Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності

Далі показані строки погашення загальної суми зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
До 1 року	-	30 764
Майбутні фінансові витрати	-	(616)
Чисте зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	-	30 148
Нараховані проценти	-	(172)
Заборгованість з погашенням до 1 року	-	(29 976)
Заборгованість з погашенням після 1 року	-	-

13 Позикові кошти та інші зобов'язання (продовження)

Приведена вартість майбутніх платежів за зобов'язанням з оренди з правом викупу/переходом права власності є такою:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
До 1 року	-	30 148
Чисте зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	-	30 148

Далі показані зміни в сумі зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності за звітний період:

	2023 рік	2022 рік
На 1 січня	30 148	122 698
Погашення	(29 976)	(114 581)
Проценти нараховані	616	5 814
Проценти сплачені	(788)	(6 882)
Курсові різниці (вбудований похідний інструмент)	-	23 179
Зміна умов / припинення визнання	-	(80)
На 31 грудня	-	30 148

г) Небанківські позикові кошти

В попередніх роках Компанія продала залізничні вантажні вагони лізинговим компаніям і відразу уклала угоди про оренду з правом викупу/переходом права власності тих самих активів. Відповідно до вимог МСФЗ 15 та МСФЗ 9, операції з продажу вагонів та їх отриманням назад у оренду були обліковані у складі небанківських позикових коштів.

Строки погашення небанківських позикових коштів Компанії є такими:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
До 1 року	241 516	79 995
1 – 5 років	-	4 716
Всього небанківських позикових коштів	241 516	84 711

Далі показані зміни суми небанківських позикових коштів протягом звітного періоду:

	Небанківські позикові кошти		
	Фінансова допомога, що підлягає поверненню	Зворотна оренда з правом викупу/переходом права власності	Всього
На 1 січня 2022 р.	1 918 178	106 601	2 024 779
Отримання	-	4 496	4 496
Погашення	(1 892 538)	(85 397)	(1 977 935)
Проценти нараховані	-	10 740	10 740
Проценти сплачені	-	(7 803)	(7 803)
Курсові різниці (вбудований похідний інструмент)	-	32 116	32 116
Зміна умов / припинення визнання	-	(1 682)	(1 682)
На 31 грудня 2022 р.	25 640	59 071	84 711
Отримання	211 054	-	211 054
Погашення	-	(56 696)	(56 696)
Проценти нараховані	-	3 884	3 884
Проценти сплачені	-	(2 203)	(2 203)
Курсові різниці (вбудований похідний інструмент)	-	747	747
Зміна умов / припинення визнання	-	19	19
На 31 грудня 2023 р.	236 694	4 822	241 516

13 Позикові кошти та інші зобов'язання (продовження)

Короткострокова фінансова допомога, що підлягає поверненню, отримана від пов'язаних сторін (Примітка 7). Надходження і виплати грошових коштів за фінансовою допомогою, що підлягає поверненню, відображаються на нетто-основі.

д) Додаткова інформація

Активи, отримані Компанією за договорами лізингу з правом викупу/переходом права власності, балансова вартість яких розкрита у Примітці 25, є активами з обмеженим використанням, оскільки в разі невиконання зобов'язань права на актив в оренді повертаються до орендодавця.

Позикові кошти та орендні зобов'язання станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року деноміновані або індексовані в таких валютах:

	31 грудня 2023 р.			31 грудня 2022 р.		
	Гривні	Долари США	Євро	Гривні	Долари США	Євро
Зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	369 536	18 717	-	354 630	68 708	2 897
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	-	-	-	-	30 148	-
Небанківські позикові кошти	236 694	4 822	-	25 640	59 071	-
Всього	606 230	23 539	-	380 270	157 927	2 897

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року справедлива вартість позикових коштів Компанії у гривнях та доларах США приблизно дорівнює їхній балансовій вартості, оскільки вплив дисконтування є незначним. Справедлива вартість ґрунтується на грошових потоках, дисконтованих з використанням річної ставки дисконту 19% для гривні та 7% для долара США (на 31 грудня 2022 року – 22% для гривні та 7% для долара США) та відноситься до рівня 2 ієрархії справедливої вартості.

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року деякі небанківські позикові кошти та орендні зобов'язання Компанії деноміновані у гривні та індексуються на зміни поточного обмінного курсу гривні до долара США протягом строку контракту. Механізм індексації є вбудованим похідним інструментом і передбачає принцип обмеження мінімальної суми: у разі підвищення курсу гривні (офіційний курс гривні до встановленої валюти в контракті буде меншим, ніж погоджений) індексаційне коригування (зменшення суми зобов'язання) обмежується сумою нарахованих процентів до сплати за цими зобов'язаннями або понижувальний коефіцієнт не застосовується (коефіцієнт коригування дорівнює одиниці). Внаслідок застосування цього принципу обмеження мінімальної суми, сума зобов'язання не може бути нижчою, ніж непогашена основна сума, визначена в гривнях при укладанні договору. У результаті цього ці зобов'язання по суті аналогічні зобов'язанням, деномінованим у доларах США. Відповідно, для цілей розкриття інформації про валютний ризик ці зобов'язання представлені як деноміновані у доларах США, а сума індексації (курсовий коефіцієнт) представлена у складі прибутків та збитків від курсової різниці у прибутку чи збитку. Принцип обмеження мінімальної суми був оцінений як додатковий вбудований похідний інструмент, але його вплив наразі вважається незначним.

Станом на 31 грудня 2023 року суми цих зобов'язань є такими:

(i) зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності відсутні (станом на 31 грудня 2022 року – зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності у сумі 30 148 тисяч гривень, у тому числі коригування на курсовий коефіцієнт у сумі 8 583 тисячі гривень);

(ii) небанківські позикові кошти у сумі 4 822 тисячі гривень, у тому числі коригування на курсовий коефіцієнт за контрактом у сумі 1 656 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2022 року – небанківські позикові кошти у сумі 59 071 тисяча гривень, у тому числі коригування на курсовий коефіцієнт у сумі 17 095 тисяч гривень).

14 Кредиторська заборгованість за основною діяльністю

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Кредиторська заборгованість за короткострокову оренду	301 087	286 173
Кредиторська заборгованість за транспортно-експедиторське обслуговування	14 778	5 343
Кредиторська заборгованість за отримані послуги з ремонту залізничних вагонів	4 468	710
Інша кредиторська заборгованість за основною діяльністю	25 278	8 774
Всього фінансової кредиторської заборгованості	345 611	301 000

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року справедлива вартість фінансової кредиторської заборгованості Компанії приблизно дорівнює її балансовій вартості.

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року частка валютної фінансової кредиторської заборгованості становить менше 1%.

15 Поточні забезпечення

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Нарахування за невикористаними відпустками	19 113	21 726
Всього забезпечень та нарахованих зобов'язань за короткостроковими виплатами працівникам	19 113	21 726
Зобов'язання за нарахованими обов'язковими дивідендами, які належать учасникам Компанії	207 293	86 720
Всього забезпечень та нарахованих зобов'язань	226 406	108 446

Обов'язкові дивіденди. Компанія має зобов'язання здійснювати виплати учасникам, як відсоток від прибутку, за результатами звітного року. Але внаслідок введення валютних обмежень (Примітки 2 та 29), викликаних збройною агресією з боку Російської Федерації, перерахування нерезиденту дивідендів в іноземній валюті було тимчасово унеможливлене.

Далі показані зміни в сумі зобов'язання за нарахованими обов'язковими дивідендами, які належать учасникам Компанії, за період:

	2023 рік	2022 рік
На 1 січня	86 720	-
Нараховано	120 573	86 720
На 31 грудня	207 293	86 720

16 Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

Аналіз доходу від реалізації за категоріями:

	2023 рік	2022 рік
- Організація перевезень вантажів у власних (орендованих) вагонах та послуги експедиції вантажів	6 860 756	8 155 710
- Реалізація вантажних вагонів, запасних частин та вузлів вагонів, іншої металопродукції	109 104	29 130
- Послуги з ремонту рухомого складу	101 165	255 279
- Інші послуги	14 113	21 391
Всього дохід від договорів з клієнтами	7 085 138	8 461 510
Дохід від оренди/суборенди	56 430	155 580
Всього дохід від реалізації	7 141 568	8 617 090

16 Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (продовження)

Момент визнання доходу від договорів з клієнтами наведено далі:

	2023 рік	2022 рік
У певний момент часу	224 382	305 801
Протягом періоду	6 860 756	8 155 709
Всього дохід від договорів з клієнтами	7 085 138	8 461 510

Компанія визнала такі зобов'язання за договорами з клієнтами:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Зобов'язання за договорами з клієнтами - аванси отримані за організацію перевезень вантажів та послуги експедиції вантажів	552 170	610 100
Зобов'язання за договорами з клієнтами - аванси отримані за інші послуги та товари	9 541	32 039
Всього короткострокових зобов'язань за договорами з клієнтами	561 711	642 139

17 Види витрат

	2023 рік	2022 рік
Послуги залізничного перевезення вантажів	4 674 336	4 797 435
Знос основних засобів та амортизація нематеріальних активів (Сторнування збитку)/збиток від зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування	281 025	331 844
Витрати, пов'язані з персоналом, у тому числі податки на заробітну плату	(214 126)	256 879
Матеріали	264 457	397 053
Ремонти	135 819	112 481
Амортизація активів з права користування	108 248	97 619
Собівартість товарів для перепродажу	97 131	280 739
Короткострокова оренда	35 885	12 525
Енергетичні матеріали, включаючи газ, електроенергію та паливо	15 433	34 634
Інші витрати	12 624	12 085
	144 010	84 999
Всього операційних витрат	5 554 842	6 418 293
Включені до таких категорій:		
- собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	5 336 935	6 091 788
- адміністративні витрати	217 907	326 371
- витрати на збут	-	134
Всього операційних витрат	5 554 842	6 418 293

Матеріали складаються переважно з вузлів та деталей вантажних вагонів, сталевих листів, запасних частин для ремонту рухомого складу.

18 Інші операційні доходи

	2023 рік	2022 рік
Дохід від реалізації товарно-матеріальних запасів	92 890	41 390
Прибуток від курсової різниці за грошовими коштами та їх еквівалентами, чиста сума	20 945	108 637
Сторнування збитку від зменшення корисності (знецінення) основних засобів та активів з права користування, чиста сума	14 114	-
Штрафи, пені, відшкодування збитків та судових витрат	3 206	1 098
Сторнування збитку від зменшення корисності грошових коштів та їх еквівалентів, чиста сума	758	4 899
Інші операційні доходи	1 790	1 696
Всього інших операційних доходів	133 703	157 720

19 Інші операційні витрати

	2023 рік	2022 рік
Збиток від зменшення корисності дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості, чиста сума	900 274	54 756
Собівартість реалізованих товарно-матеріальних запасів	68 409	31 556
Збиток від зменшення корисності (знецінення) нефінансових активів, чиста сума	10 735	-
Невідшкодовуваний ПДВ	7 168	4 237
Спонсорські та добродійні внески	4 982	11 779
Збиток від вибуття основних засобів, чиста сума	2 118	-
Збиток від зменшення корисності (знецінення) основних засобів та нематеріальних активів	-	500 344
Збиток від уцінки товарно-матеріальних запасів до чистої вартості реалізації, чиста сума	-	75 822
Інші операційні витрати	3 632	7 507
Всього інших операційних витрат	997 318	686 001

20 Інші доходи

	2023 рік	2022 рік
Прибуток від зміни умов/припинення визнання зобов'язань з оренди та інших фінансових зобов'язань, чиста сума ¹	36 214	256 375
Сторнування збитку від зменшення корисності фінансових інвестицій, чиста сума	399	4 209
Прибуток від іншої курсової різниці за фінансовими інвестиціями, чиста сума	-	19 017
Інші доходи	373	1 396
Всього інших доходів	36 986	280 997

¹Прибуток від зміни умов/припинення визнання зобов'язань з оренди та інших фінансових зобов'язань включає прибуток, пов'язаний з припиненням оренди, у сумі 18 807 тисяч гривень та переоцінку орендного зобов'язання, визнану у прибутку або збитку, у сумі 17 407 тисяч гривень (за 2022 рік – 231 037 тисяч гривень та 25 338 тисячі гривень відповідно).

21 Інші витрати

	2023 рік	2022 рік
Фінансова допомога, яка не підлягає поверненню	48 690	370 000
Збиток від відступлення права вимоги грошової заборгованості, чиста сума ¹	-	163 350
Збиток від курсової різниці за позиковими коштами, чиста сума	747	55 295
Збиток від курсової різниці за зобов'язаннями з оренди, чиста сума	606	29 756
Інші витрати	16	84
Всього інших витрат	50 059	618 485

¹Збиток від відступлення права вимоги грошової заборгованості за наданою поворотною фінансовою допомогою непов'язаній стороні, що втратила контроль над активами, які знаходяться на тимчасово непідконтрольній території України.

22 Фінансові доходи

	2023 рік	2022 рік
Дивіденди одержані	78 100	122 560
Процентні доходи за банківськими депозитами	20 481	20 521
Процентні доходи за поточними рахунками	18 505	12 762
Ефект дисконтування гарантійного платежу за договором оренди	300	259
Прибуток від зміни умов/припинення визнання позикових коштів, чиста сума	-	1 682
Всього фінансових доходів	117 386	157 784

23 Фінансові витрати

	2023 рік	2022 рік
Дооцінка чистих активів (інструментів власного капіталу), класифікованих як фінансові зобов'язання (Примітка 13), чиста сума	1 067 082	176 088
Дивіденди учасникам, класифіковані як витрати	120 573	86 720
Процентні витрати за зобов'язаннями з оренди без права викупу/переходу права власності	28 844	126 248
Процентні витрати за кредитами та небанківськими позиковими коштами	3 884	10 740
Процентні витрати за зобов'язаннями з оренди з правом викупу/переходом права власності	616	5 814
Інші фінансові витрати	324	-
Всього фінансових витрат	1 221 323	405 610

24 Податок на прибуток

Податок на прибуток складається з таких компонентів:

	2023 рік	2022 рік
Поточний податок	279 490	415 374
Відстрочений податок	(141 852)	(135 388)
Витрати з податку на прибуток	137 638	279 986

Податок на прибуток Компанії, розрахований відповідно до податкового законодавства України, відрізняється від теоретичної суми, отриманої шляхом перемноження суми прибутку до оподаткування, відображеного у складі прибутку або збитку, на відповідну ставку оподаткування.

Звірку між очікуваним та фактичним податком на прибуток подано нижче:

	2023 рік	2022 рік
(Збиток) прибуток до оподаткування	(393 899)	1 085 202
Теоретична сума (податкового кредиту)/податкових витрат за встановленою законом ставкою 18% (у 2022 році – 18%)	(70 901)	195 336
Податковий ефект статей, що не включаються до витрат або не збільшують суму оподаткування:		
- Дооцінка чистих активів (інструментів власного капіталу), класифікованих як фінансові зобов'язання	192 076	31 696
- Інші витрати, що не підлягають вирахуванню при визначенні податкового прибутку/(збитку)	30 521	75 015
- Інші доходи, звільнені від оподаткування	(14 058)	(22 061)
Витрати з податку на прибуток	137 638	279 986

У 2023 та 2022 роках податок на прибуток підприємств в Україні визначається на підставі фінансового результату до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку України або міжнародних стандартів фінансової звітності, скоригованого у бік збільшення або зменшення на певні статті, за передбаченою законодавством ставкою 18%.

24 Податок на прибуток (продовження)

Суми відстрочених податкових активів та зобов'язань визначаються із використанням ставок податку на прибуток, що, як очікується, застосовуватимуться в періоді, у якому буде реалізований актив або врегульоване зобов'язання, на основі ставок оподаткування, передбачених Податковим кодексом. Відмінності між українськими правилами оподаткування та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою.

	1 січня 2023 р.	Кредито- вано/ (віднесено) на прибуток чи збиток	Віднесено на інший сукупний дохід	31 грудня 2023 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують суму оподаткування				
Оцінка дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості	11 341	163 979	-	175 320
Інвестиції	306	(208)	-	98
Всього відстроченого податкового активу	11 647	163 771	-	175 418
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують суму оподаткування				
Основні засоби	(125 199)	(21 919)	(116 679)	(263 797)
Всього відстроченого податкового зобов'язання	(125 199)	(21 919)	(116 679)	(263 797)
За вирахуванням відстрочених податкових активів	11 647	163 771	-	175 418
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(113 552)	141 852	(116 679)	(88 379)

	1 січня 2022 р.	Кредито- вано/ (віднесено) на прибуток чи збиток	Кредито- вано на інший сукупний дохід	31 грудня 2022 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують суму оподаткування				
Оцінка дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості	1 478	9 863	-	11 341
Інвестиції	1 945	(1 639)	-	306
Всього відстроченого податкового активу	3 423	8 224	-	11 647
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують суму оподаткування				
Основні засоби	(429 118)	127 164	176 755	(125 199)
Всього відстроченого податкового зобов'язання	(429 118)	127 164	176 755	(125 199)
За вирахуванням відстрочених податкових активів	3 423	8 224	-	11 647
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(425 695)	135 388	176 755	(113 552)

Податок на прибуток, що відноситься до іншого сукупного доходу (сукупного збитку):

	2023 рік				2022 рік	
	До оподат- кування	Відстро- чений податок	Після оподат- кування	До оподат- кування	Відстро- чений податок	Після оподат- кування
Сторнування збитку/(збиток) від зменшення корисності (знецінення) основних засобів	648 216	(116 679)	531 537	(981 971)	176 755	(805 216)

25 Умовні та інші зобов'язання та операційні ризики

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитися по-різному й часто змінюється. Відповідні місцеві та державні податкові органи можуть не погодитися з тлумаченням цього законодавства керівництвом у зв'язку з діяльністю Компанії та операціями в рамках цієї діяльності. У зв'язку з цим податкові позиції, визначені керівництвом, та офіційна документація, що обґрунтовує податкові позиції, можуть бути оскаржені податковими органами.

Керівництво Компанії вважає, що станом на звітні дати його тлумачення та дотримання відповідного законодавства є обґрунтованими, та що Компанія нарахувала і сплатила всі передбачені законодавством податки. Керівництво Компанії готове обстоювати позицію Компанії з податкових питань. У тих випадках, коли вибуття ресурсів Компанії не вважається ймовірним або не можливо достовірно оцінити суму зобов'язань, пов'язаних з оподаткуванням, забезпечення не визнається в цій фінансовій звітності.

Зміни податкового законодавства. Протягом 2023 року набули чинності зміни до Податкового Кодексу, внесені Законами:

(i) «Про внесення змін до розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо відновлення обмеження перебування гравця бізнесу на спрощеній системі оподаткування» №2876-IX від 12 січня 2023 року (набрав чинності 08 лютого 2023 року). Законом передбачено зміну (подовження) термінів реєстрації податкових накладних/розрахунків коригування до них, подовження операційного часу, протягом якого проводиться реєстрація податкових накладних та суттєве зменшення розмірів штрафів за порушення таких термінів. Такі зміни будуть дійсними протягом дії воєнного стану та шести наступних за ним місяців.

(ii) «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану» №3219-IX від 30 червня 2023 року (набрав чинності 01 серпня 2023 року), яким передбачається: відновлення строків давності, передбачених статтею 102 Податкового кодексу; скасування COVID- та воєнних мораторіїв на застосування штрафних санкцій за порушення законодавства з питань оподаткування та на проведення окремих видів перевірок ДПС та/або її територіальними підрозділами;

можливість включення до плану-графіку документальних перевірок (на період дії воєнного стану) виключно окремих категорій платників (виробників/реалізаторів підакцизної продукції, гравця бізнесу, надавачів фінансових, платіжних послуг); звільнення для платників податків в разі самостійного виправлення помилок, що призвели до заниження податкового зобов'язання, від нарахування та сплати штрафних санкцій, передбачених пунктом 50.1 статті 50 Податкового Кодексу, та пені.

(iii) «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо скасування мораторію на проведення податкових перевірок» №3453-IX від 09 листопада 2023 року (набрав чинності 08 грудня 2023 року), яким передбачається можливість включення до плану-графіку документальних перевірок (на період дії воєнного стану) платників податків, що відповідають критеріям щодо рівня сплати податку на прибуток, податку на додану вартість, співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, рівня середньої заробітної плати.

Компанія постійно відстежує зміни законодавства з питань оподаткування.

Компанія докладает усіх зусиль для своєчасного виконання власних податкових обов'язків без врахування дозволених наведеними вище законами мораторіїв.

Судові процедури. У процесі нормального ведення бізнесу Компанія час від часу одержує претензії. На підставі власної оцінки, а також зовнішніх професійних консультацій, керівництво вважає, що Компанія не зазнає суттєвих збитків у результаті судових позовів.

Питання, пов'язані з охороною довкілля. Система заходів із дотримання природоохоронного законодавства в Україні знаходиться на етапі розвитку, і позиція органів влади щодо його виконання постійно переглядається. У випадку виникнення зобов'язань, вони визнаються у фінансовій звітності в тому періоді, у якому вони виникли. Потенційні зобов'язання, які можуть виникнути внаслідок зміни чинних норм та законодавства, а також судових процесів, не піддаються оцінці, проте можуть мати суттєвий вплив. За наявного порядку, який забезпечує дотримання вимог чинного законодавства, керівництво вважає, що суттєвих зобов'язань внаслідок забруднення навколишнього середовища не існує.

25 Умовні та інші зобов'язання та операційні ризики (продовження)

Активи, передані в заставу, та активи з обмеженим використанням. Компанія має активи, які були надані у заставу і використання яких обмежене, з такою балансовою вартістю:

	31 грудня 2023 року		31 грудня 2022 року	
	Активи з обмеженим використанням	Відповідне зобов'язання Компанії	Активи з обмеженим використанням	Відповідне зобов'язання Компанії
Основні засоби та активи з права користування, що утримуються на умовах оренди з правом викупу/переходом права власності	24 790	4 822	159 809	89 219

Крім того, станом на 31 грудня 2023 року основні засоби балансовою вартістю 221 313 тисяч гривень Компанія надала як заставу за банківськими позиками пов'язаних сторін (на 31 грудня 2022 року - основні засоби балансовою вартістю 185 699 тисяч гривень).

26 Управління фінансовими ризиками

Фактори ризику. Функція управління ризиками в Компанії здійснюється щодо фінансових ризиків, а також операційних та юридичних ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик справедливої вартості процентної ставки та ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувалися. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

(a) Ринковий ризик

Компанія наражається на ринкові ризики. Ринкові ризики пов'язані з відкритими позиціями за (i) іноземними валютами, (ii) процентними активами й зобов'язаннями та (iii) інструментами капіталу, які великою мірою залежать від загальних та специфічних ринкових змін. Моніторинг та аналіз ринкового ризику здійснюється окремо за кожним випадком. Показана далі чутливість до ринкових ризиків групується на зміні одного фактору за незмінності решти. На практиці таке трапляється дуже рідко, і зміни деяких факторів можуть бути взаємопов'язані – наприклад, зміни процентних ставок та зміни курсів обміну.

(i) Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик того, що вартість фінансового інструменту коливатиметься внаслідок змін валютних курсів. Ризик Компанії, пов'язаний зі змінами валютних курсів, стосується насамперед грошових коштів та їх еквівалентів в іноземній валюті, інвестиційної діяльності Компанії (коли фінансові інвестиції деноміновані в іноземних валютах) і фінансової діяльності Компанії (коли позикові кошти та орендні зобов'язання деноміновані або індексовані в іноземних валютах).

У поданих нижче таблицях представлена чутливість прибутку Компанії до оподаткування до ймовірної зміни обмінних курсів (у результаті змін у справедливій вартості монетарних фінансових активів і зобов'язань) за постійного значення всіх інших змінних.

Аналіз чутливості був підготовлений на основі припущення, що частка фінансових інструментів в іноземній валюті є постійною величиною на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року.

	Зміна обмінного курсу у %	Збільшення/ (зменшення) чистих активів
2023 рік		
Зміна обмінного курсу долара США	+10%	31 497
Зміна обмінного курсу євро	+10%	2 845
Зміна обмінного курсу долара США	-10%	(31 497)
Зміна обмінного курсу євро	-10%	(2 845)
2022 рік		
Зміна обмінного курсу долара США	+10%	26 044
Зміна обмінного курсу євро	+10%	2 253
Зміна обмінного курсу долара США	-10%	(26 044)
Зміна обмінного курсу євро	-10%	(2 253)

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Ризик був розрахований лише для монетарних сум, деномінованих у валютах, відмінних від функціональної валюти Компанії, або індексованих до таких валют.

(ii) Ризик процентної ставки

Ризик процентної ставки Компанії пов'язаний із грошовими коштами та їх еквівалентами, поточними фінансовими інвестиціями, позиковими коштами та зобов'язаннями з оренди з правом викупу/переходом права власності. Інструменти з фіксованими процентними ставками, наражають Компанію на ризик справедливої вартості процентної ставки. Рівень ризику зміни грошових потоків внаслідок зміни плаваючої процентної ставки, на який наражається Компанія, є несуттєвим, оскільки загальний обсяг залучених коштів з плаваючою ставкою протягом 2023 року зменшився та їх терміни погашення станом на 31 грудня 2023 року є короткостроковими (Примітка 13).

Департамент фінансів відповідає за планування структури фінансування (співвідношення позикових та власних коштів) і за діяльність із залучення позикових коштів. Основний принцип, яким керується Департамент фінансів при погодженні процентних ставок, — це зменшення витрат на фінансування, які Компанія несе за позиковими коштами. Процентна ставка за позиковими коштами визначається на підставі поточних ринкових ставок, наданого забезпечення та історії погашення позикових коштів у минулому.

Компанія не хеджує ризик процентної ставки, пов'язаний з її позиковими коштами. Нижче у таблиці показані договірні (ефективні) процентні ставки за фінансовими активами та зобов'язаннями Компанії станом на відповідну дату:

	Валюта вбудованих похідних фінансових інструментів	Валюта грошових потоків	У % річних
На 31 грудня 2023 р.			
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	Гривні	12,0% (12,0%)
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	Долари США	0,5% (0,5%)
Зобов'язання			
Зворотна оренда з правом викупу/переходом права власності	Долари США	Гривні	CME Term SOFR + 5,4% (14,2%)
	Валюта вбудованих похідних фінансових інструментів	Валюта грошових потоків	У % річних
На 31 грудня 2022 р.			
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	Гривні	14,0% (14,0%)
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	Долари США	0,5% (0,5%)
Зобов'язання			
Зворотна оренда з правом викупу/переходом права власності	Долари США	Гривні	LIBOR + 2,6% (13,2%)
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	Долари США	Гривні	10,0% (10,5%)

В серпні 2023 року Компанія здійснила перехід від ставки LIBOR до альтернативної ставки CME Term SOFR, який є наслідком IBOR-реформи. Компанія не розглядала ці зміни як модифікацію фінансового зобов'язання, оскільки скористалась спрощенням практичного характеру, опублікованого в поправках до «Реформи процентних ставок» - Етап 2: Компанія переоцінила грошові потоки та розрахувала змінену ефективну ставку відсотка на дату переходу.

(iii) Ціновий ризик

Компанія не наражається на ризик зміни цін на інвестиції в капітал та товарний ціновий ризик, оскільки вона не має значних інвестицій у цінні папери або фінансові інструменти, які призводили б до виникнення в Компанії цінового ризику.

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)**(б) Кредитний ризик**

Компанія бере на себе кредитний ризик, який виникає тоді, коли інша сторона договору виявиться неспроможною повністю виконати свої зобов'язання в разі настання терміну їх погашення. Кредитний ризик виникає у зв'язку з грошовими коштами та їх еквівалентами, поточними фінансовими інвестиціями, а також заборгованістю клієнтів та інших дебіторів Компанії, яка складається з непогашеної дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості.

Компанія структурує рівні кредитного ризику, який вона бере на себе, шляхом встановлення лімітів суми ризику, що виникає у зв'язку з одним контрагентом або групами контрагентів. Керівництво регулярно затверджує ліміти рівня кредитного ризику. Такі ризики регулярно контролюються та переглядаються щороку або частіше.

Аналіз та моніторинг кредитних ризиків здійснюються окремо щодо кожного конкретного клієнта. Кредитні оцінки виконуються щодо всіх клієнтів, які хочуть отримати кредит понад встановлений ліміт. Керівництво Компанії аналізує непогашену дебіторську заборгованість за основною діяльністю за строками погашення та надалі контролює прострочені залишки.

Компанія не забезпечує заставою свої фінансові активи з метою покриття кредитних ризиків. Максимальна сума, яка зазнає впливу кредитного ризику, представлена балансовою вартістю фінансової дебіторської заборгованості, грошових коштів та їх еквівалентів і фінансових інвестицій.

На думку керівництва Компанії, кредитний ризик належним чином врахований у створених резервах під очікувані кредитні збитки відповідних активів.

Концентрація кредитного ризику. У Компанії існує концентрація кредитного ризику. На п'ять її найбільших контрагентів припадає така частка фінансових активів:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Сукупна сума фінансової дебіторської заборгованості п'яти найбільших контрагентів	2 787 190	2 161 963
Частка у загальній сумі фінансової дебіторської заборгованості, %	98%	97%

Станом на 31 грудня 2023 року та на 31 грудня 2022 року майже вся сума фінансової дебіторської заборгованості представлена заборгованістю пов'язаних компаній (Примітки 7 та 11).

(в) Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – це ризик того, що підприємство зіткнеться з труднощами при виконанні фінансових зобов'язань, що погашаються шляхом постачання грошових коштів або іншого фінансового активу. Обачність в управлінні ризиком ліквідності передбачає наявність достатньої суми грошових коштів та наявність фінансування для виконання зобов'язань в разі настання їхнього терміну. Підтримання поточної ліквідності Компанії здійснюється шляхом контролю сум дебіторської та кредиторської заборгованості, витрат інвестиційного характеру та використання короткострокового фінансування.

Нижче в таблиці показані зобов'язання за зазначеними в угодах строками погашення, що залишилися. Суми в таблиці – це недисконтовані грошові потоки за угодами. Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у балансі, оскільки балансові суми базуються на дисконтованих грошових потоках.

26 Управління фінансовими ризиками (продовження)

	Балансова вартість	Грошові потоки за договором	До 1 року	1-5 років
На 31 грудня 2023 р.				
Чисті активи, які належать учасникам	6 926 373	(6 926 373)	-	(6 926 373)
Небанківські позикові кошти	241 516	(241 795)	(241 795)	-
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	-	-	-	-
Фінансова кредиторська заборгованість	345 611	(345 611)	(345 611)	-
Всього	7 513 500	(7 513 779)	(587 406)	(6 926 373)
На 31 грудня 2022 р.				
Чисті активи, які належать учасникам	5 859 291	(5 859 291)	-	(5 859 291)
Небанківські позикові кошти	84 711	(88 752)	(83 489)	(5 263)
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	30 148	(30 764)	(30 764)	-
Фінансова кредиторська заборгованість	301 000	(301 000)	(301 000)	-
Всього	6 275 150	(6 279 807)	(415 253)	(5 864 554)

Аналіз фінансових зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності за строками погашення, який показує строки, що залишилися до погашення за договірними строками оренди з урахуванням можливості продовження, подано у Примітці 13.

27 Управління чистими активами

Мета Компанії при управлінні чистими активами полягає в забезпеченні її подальшого функціонування як безперервно діючого підприємства, щоб приносити прибуток учасникам та вигоди іншим зацікавленим сторонам.

Керівництво контролює чисті активи на основі співвідношення позикових і власних коштів. Це співвідношення розраховується як чиста сума боргу, поділена на загальну суму чистих активів. Чиста заборгованість розраховується як загальна сума позикових коштів та інших фінансових зобов'язань за вирахуванням зобов'язань оренди без права викупу/переходу права власності та чистих активів, які належать учасникам, мінус грошові кошти та їх еквіваленти до зменшення корисності (знецінення).

У наведеній нижче таблиці показано розрахунок коефіцієнту співвідношення позикових і власних коштів:

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Всього позикових коштів та інших фінансових зобов'язань (Примітка 13)	7 598 645	6 444 509
Мінус: чисті активи, які належать учасникам (Примітка 13)	(6 926 373)	(5 859 291)
Мінус: зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності (Примітка 13)	(388 253)	(426 235)
Мінус: ПДВ, який належить до зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності (Примітка 13)	(42 503)	(44 124)
Мінус: грошові кошти та їх еквіваленти (Примітка 12)	(789 050)	(857 572)
Мінус: резерв під очікувані кредитні збитки (Примітка 12)	(542)	(1 300)
Чиста заборгованість	(548 076)	(744 013)
Чисті активи, які належать учасникам (Примітка 13)	6 926 373	5 859 291
Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів	-	-

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року показник «Чиста заборгованість» Компанії має від'ємне значення, що спричинене, насамперед, перевищенням залишку грошових коштів та їх еквівалентів над залишком позикових коштів та зобов'язань з оренди з правом викупу/переходом права власності.

28 Справедлива вартість фінансових інструментів та представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки

Представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки. Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року всі фінансові активи Компанії та фінансові зобов'язання, крім зобов'язань з оренди, відносяться до категорії «Амортизована вартість». Зобов'язання з оренди є окремою категорією.

Активи та зобов'язання, які не оцінюються за справедливою вартістю, але для яких справедлива вартість розкривається у звітності. Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року справедлива вартість активів та зобов'язань, які не оцінюються за справедливою вартістю, відноситься до рівня 2 ієрархії справедливої вартості та була розрахована за методом дисконтованих грошових потоків.

Фінансові активи, обліковані за амортизованою вартістю. Розрахункова справедлива вартість інструментів з фіксованою процентною ставкою базується на розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоках, що мають бути отримані, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився. Ставки дисконтування, що використовуються, залежать від кредитного ризику контрагента.

Фінансові зобов'язання, обліковані за амортизованою вартістю. Розрахункова справедлива вартість інструментів з фіксованою процентною ставкою та визначеним строком погашення, які не мають визначеної ринкової ціни, базується на очікуваних грошових потоках, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився.

29 Події після звітної дати

Вибуття дочірнього підприємства. Наприкінці травня 2024 року в межах корпоративної реструктуризації Компанія продала пов'язаній компанії, яка контролюється Материнським підприємством, частку в статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю «Левада Карго» у розмірі 100%. На момент продажу справедлива вартість винагороди становила 7 040 тисяч гривень, прибуток від вибуття – 622 тисячі гривень.

Зміна строків експлуатації залізничних вантажних вагонів. 05 березня 2024 року набрали чинності зміни до наказу Міністерства інфраструктури України від 30 листопада 2021 року № 647, які відмінили обмеження щодо строків експлуатації вантажних вагонів, яким було продовжено строки на підставі технічних рішень, виданих спеціалізованими організаціями до набрання чинності цим наказом.

На підставі цих змін Компанія переглянула строки корисного використання вантажних вагонів станом на 31 березня 2024 року, в тому числі строк оренди для вантажних вагонів, які знаходяться у використанні за договорами оренди без права викупу/переходу права власності, укладеними з дочірніми підприємствами. Зміна строків оренди призвела до переоцінки орендного зобов'язання та здійснення відповідного коригування балансової вартості активів з права користування. В результаті активи та зобов'язання збільшились на 267 929 тисяч гривень.

Фінансова допомога. 3 01 січня 2024 року і до дати цієї фінансової звітності Компанія надала та отримала фінансову допомогу, що підлягає поверненню, грошовий потік за якою склав:

	Інвестиційна діяльність, надходження/ (відтік)	Фінансова діяльність, надходження/ (відтік)
Пов'язані сторони		
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	(59 546)	(141 209)

Лібералізація валютного законодавства. На виконання плану валютної лібералізації НБУ запровадив низку пом'якшень щодо валютних обмежень. Більшість змін набрали чинності 04 травня 2024 року, а зміни щодо виплати дивідендів – із 13 травня 2024 року. Зміни стосуються кількох ключових напрямів: скасовано обмеження для розрахунків за операціями імпорту робіт та послуг; дозволено придбавати та переказувати іноземну валюту на рахунки іноземного інвестора/нерезидента за кордоном з метою виплати йому "нових" дивідендів, нарахованих з 01 січня 2024 року у межах ліміту 1 мільйона євро протягом календарного місяця; пом'якшено вимоги щодо виплат в іноземній валюті за кредитами та позиками.

Вплив інших подій після звітної дати розкрито у Примітках 2, 3 та 11.